

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI

SITUAȚIILE FINANCIARE

***Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2012
Întocmite în conformitate cu
Standardele Internaționale de Raportare Financiară***

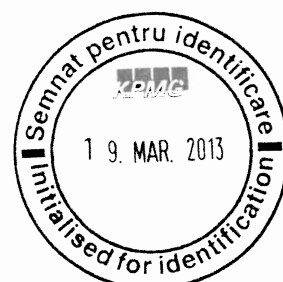
Cuprins:

pagina

Raportul auditorilor independenți

Situații financiare

Bilanțul contabil.....	1
Situația rezultatului global	2
Situația fluxurilor de mijloace bănești.....	3
Situația privind capitalul și rezervele.....	4
Note la situațiile financiare.....	5-58

Raportul Auditorului Independent

Către Consiliul de Administrație al Băncii Naționale a Moldovei

Am auditat situațiile financiare anexate ale Băncii Naționale a Moldovei („Banca”), care cuprind bilanțul contabil la data de 31 decembrie 2012, situația rezultatului global, situația privind capitalul și rezervele și situația fluxurilor de mijloace bănești pentru exercițiul financiar încheiat la această dată și notele explicative ce includ un sumar al politicilor contabile semnificative și alte note.

Responsabilitatea conducerii pentru situațiile financiare

Conducerea Băncii este responsabilă pentru întocmirea și prezentarea fidelă a acestor situații financiare în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară și pentru acel control intern pe care conducerea îl consideră necesar pentru a permite întocmirea de situații financiare care să nu conțină denaturări semnificative, datorate fraudei sau erorii.

Responsabilitatea auditorului

Responsabilitatea noastră este ca, pe baza auditului efectuat, să exprimăm o opinie asupra situațiilor financiare ale Băncii. Noi am efectuat auditul conform Standardelor Internaționale de Audit. Aceste standarde cer ca noi să respectăm cerințele etice, să planificăm și să efectuăm auditul în vederea obținerii unei asigurări rezonabile că situațiile financiare nu cuprind denaturări semnificative.

Un audit constă în efectuarea de proceduri pentru obținerea probelor de audit cu privire la sumele și informațiile prezentate în situațiile financiare. Procedurile selectate depind de raționamentul profesional al auditorului, incluzând evaluarea riscurilor de denaturare semnificativă a situațiilor financiare, datorate fraudei sau erorii. În evaluarea acestor riscuri, auditorul ia în considerare controlul intern relevant pentru întocmirea și prezentarea fidelă a situațiilor financiare, pentru a stabili procedurile de audit relevante în circumstanțele date, dar nu și în scopul exprimării unei opinii asupra eficienței controlului intern al Băncii. Un audit include, de asemenea, evaluarea gradului de adecvare a politicilor contabile folosite și rezonabilitatea estimărilor contabile elaborate de către conducere, precum și evaluarea prezentării situațiilor financiare luate în ansamblul lor.

Considerăm că probele de audit pe care le-am obținut sunt suficiente și adecvate pentru a constitui baza opiniei noastre de audit.

Opinia

În opinia noastră, situațiile financiare anexate ale Băncii redau o imagine fidelă, în toate aspectele semnificative, a poziției financiare a Băncii la data de 31 decembrie 2012, precum și a rezultatului operațiunilor sale și a fluxurilor de mijloace bănești pentru exercițiul financiar încheiat la această dată în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară.

Evidențierea unor aspecte

Fără a exprima rezerve, atragem atenția asupra Notei 19 la situațiile financiare în care se menționează că Banca a înregistrat un sold debitor al fondului general de rezervă de 596,400 mii lei la 31 decembrie 2012, precum și măsurile luate de către Bancă și Guvernul Republicii Moldova, prin Ministerul Finanțelor, în aceste circumstanțe.

Alte aspecte

Acest raport al auditorului independent este adresat exclusiv Consiliului de Administrație al Băncii Naționale a Moldovei, în ansamblu. Auditul nostru a fost efectuat pentru a putea raporta Consiliului de Administrație al Băncii Naționale a Moldovei acele aspecte pe care trebuie să le raportăm într-un raport de audit financiar, și nu în alte scopuri. În măsura permisă de lege, nu acceptăm și nu ne asumăm responsabilitatea decât față de Consiliul de Administrație al Băncii Naționale a Moldovei, în ansamblu, pentru auditul nostru, pentru raportul asupra situațiilor financiare sau pentru opinia formată.

KPMG Moldova S.R.L.

19 martie 2013

Chișinău, Republica Moldova

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
BILANȚUL CONTABIL
La 31 decembrie 2012

	Note	31 decembrie 2012 MII LEI	31 decembrie 2011 MII LEI
ACTIVE			
Numerar și plasamente pe termen scurt în bănci	5	12,817,850	7,701,083
Aur monetar	6	47,593	4,094
Creanțe ale organizațiilor financiare internaționale	7	2,303,437	2,226,343
Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova	8	2,075,425	2,245,615
Credite acordate băncilor și altor persoane	9	305,818	408,273
Valori mobiliare investiționale	10	17,454,682	15,308,860
Active materiale pe termen lung	12	21,957	18,763
Active nemateriale	12	13,787	9,718
Alte active	13	4,623	4,609
TOTAL ACTIVE		35,045,172	27,927,358
OBLIGAȚIUNI, CAPITAL ȘI REZERVE			
Obligațiuni			
Monedă națională în circulație	14	14,554,214	12,016,670
Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova	15	1,895,034	1,963,613
Disponibilități ale băncilor	16	5,976,044	5,139,722
Certificate emise de Banca Națională a Moldovei	17	3,741,385	2,908,032
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	7	7,922,010	6,055,563
Alte obligațiuni	18	175,815	64,011
Total obligațiuni		34,264,502	28,147,611
Capital și rezerve			
Capital autorizat	19	330,017	288,923
Fondul general de rezervă		(596,400)	(709,949)
Total capital statutar		(266,383)	(421,026)
Rezerva veniturilor nerealizate din diferențe de curs de la reevaluarea stocurilor valutare		743,974	29,155
Rezerva veniturilor nerealizate din reevaluarea valorilor mobiliare investiționale		300,911	169,720
Alte rezerve		2,168	1,898
Total capital și rezerve		780,670	(220,253)
TOTAL OBLIGAȚIUNI, CAPITAL ȘI REZERVE		35,045,172	27,927,358

Notele 1-29 reprezintă parte integrantă a acestor Situații financiare.

Aceste Situații financiare au fost aprobate pe data de 12 martie 2013 de către Consiliul de administrație al Băncii Naționale a Moldovei.

Dorin Drăguțanu
Guvernator

Vasile Munteanu
Director-adjunct al Departamentului
Buget, Finanțe și Contabilitate

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
SITUAȚIA REZULTATULUI GLOBAL
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2012

	<u>Note</u>	<u>2012</u> <u>MII LEI</u>	<u>2011</u> <u>MII LEI</u>
Venituri din dobânzi la plasamente pe termen scurt	21	36,900	44,106
Venituri din dobânzi la valori mobiliare	21	381,410	407,188
Venituri din dobânzi la creditele acordate și REPO	21	1,131	16,200
		<u>419,441</u>	<u>467,494</u>
Cheltuieli cu dobânzi la creditele primite	22	(24,505)	(15,651)
Cheltuieli cu dobânzi aferente disponibilităților	22	(61,001)	(108,307)
Cheltuieli cu dobânzi aferente operațiunilor cu valori mobiliare și REPO	22	(193,169)	(274,857)
		<u>(278,675)</u>	<u>(398,815)</u>
Venituri nete din dobânzi		140,766	68,679
Venituri /(pierderi) din tranzacții și diferențe de curs valutar	23	860,422	(804,450)
Venituri din reevaluarea valorilor mobiliare	24	151,089	94,145
Alte venituri	25	40,627	31,880
Cheltuieli operaționale	26	(119,796)	(98,526)
Venituri /(cheltuieli) nete operaționale		932,342	(776,951)
PROFIT /(PIERDERE) NET(Ă)		1,073,108	(708,272)
Diferențe din reevaluarea valorilor mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova		(1,997)	1,828
Diferențe din reevaluarea aurului monetar		2,267	(238)
REZULTAT GLOBAL		1,073,378	(706,682)

Determinarea Profitului disponibil pentru distribuire

PROFIT /(PIERDERE) NET(Ă)		1,073,108	(708,272)
Defalcarea veniturilor nerealizate din diferențe de curs de la reevaluarea valorilor mobiliare investiționale	20	(131,191)	(75,753)
(Defalcarea) / acoperirea (veniturilor) /pierderilor nerealizate din diferențe de curs de la reevaluarea stocurilor valutare	20	(714,819)	854,945
PROFIT DISPONIBIL PENTRU DISTRIBUIRE	20	227,098	70,920

Notele 1-29 reprezintă parte integrantă a acestor Situații financiare.

Aceste Situații financiare au fost aprobate pe data de 12 martie 2013 de către Consiliul de administrație al Băncii Naționale a Moldovei.

D. Drăguțanu
Dorin Drăguțanu
Guvernator

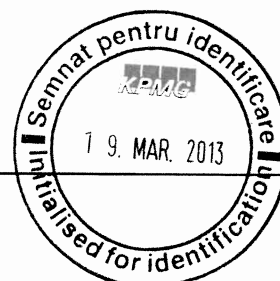
Vasile Munteanu
Vasile Munteanu
Director-adjunct al Departamentului
Buget, Finanțe și Contabilitate

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
SITUAȚIA FLUXURILOR DE MIJLOACE BĂNEȘTI
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2012

	Note	2012 MII LEI	2011 MII LEI
Fluxul mijloacelor bănești din activitatea operațională			
Dobânzi încasate		373,453	335,160
Dobânzi plătite		(276,859)	(394,918)
Câștig din valori mobiliare investiționale		19,897	18,392
Alte încasări		43,269	33,140
Plăți către salariați și furnizori		(90,901)	(85,707)
Flux de mijloace bănești înainte de variația activelor și obligațiunilor		68,859	(93,933)
Majorarea aurului monetar		-	(4,332)
Majorarea creanțelor organizațiilor financiare internaționale		(7,243)	(7,051)
Diminuarea valorilor mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova		-	181,954
Diminuarea creditelor acordate băncilor și altor persoane		102,355	581,052
Majorarea valorilor mobiliare investiționale		(1,268,092)	(2,838,319)
Majorarea activelor operaționale		(1,172,980)	(2,086,696)
Majorarea monedei naționale în circulație		2,537,543	910,710
Diminuarea disponibilităților Guvernului Republicii Moldova		(70,828)	(1,333,279)
Majorarea disponibilităților băncilor		732,321	2,280,829
Majorarea /(diminuarea) Certificatelor emise de Banca Națională a Moldovei		834,121	(749,126)
Majorarea obligațiunilor față de organizațiile financiare internaționale		1,685,130	1,498,925
Majorarea /(diminuarea) altor obligațiuni		31,699	(185)
Majorarea obligațiunilor operaționale		5,749,986	2,607,874
Flux net de mijloace bănești din activitatea operațională		4,645,865	427,245
Achiziții de active materiale și nemateriale		(10,603)	(11,842)
Flux net de mijloace bănești din activitatea de investiții		(10,603)	(11,842)
Plăți către stat privind distribuirea profitului		(35,460)	(28,939)
Flux net de mijloace bănești din activitatea financiară		(35,460)	(28,939)
Diferențe din reevaluări ale numerarului și echivalentelor de numerar		346,775	(446,944)
Creșterea/(descreșterea) mijloacelor bănești și echivalentelor de numerar		4,946,577	(60,480)
Numerar și echivalente de numerar la începutul anului		9,946,698	10,007,178
Numerar și echivalente de numerar la sfârșitul anului		14,893,275	9,946,698
Analiza numerarului și echivalentelor de numerar			
Numerar în valută străină	5	1,046	1,913
Conturi Nostro	5	1,620,394	1,343,107
Depozite la termen în valută străină	5	11,196,410	6,356,063
Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova	8	2,075,425	2,245,615
Numerar și echivalente de numerar		14,893,275	9,946,698

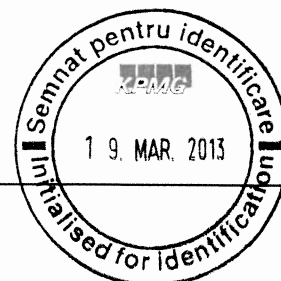
Notele 1-29 reprezintă parte integrantă a acestor Situații financiare.

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
SITUAȚIA PRIVIND CAPITALUL ȘI REZERVELE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2012

	Capital autorizat	Fondul general de rezervă	Rezerva veniturilor nerealizate din diferențe de curs de la reevaluarea stocurilor valutare	Rezerva veniturilor nerealizate din reevaluarea valorilor mobiliare investiționale	Alte rezerve	Profit disponibil pentru distribuire	Total capital și rezerve
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Sold la 1 ianuarie 2011	288,923	(745,409)	884,100	93,967	308	-	521,889
Profit / (pierdere)	-	-	(854,945)	75,753	-	70,920	(708,272)
Alte venituri globale:							
Diferențe din reevaluarea valorilor mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova	-	-	-	-	1,828	-	1,828
Diferențe din reevaluarea aurului monetar	-	-	-	-	(238)	-	(238)
Alte venituri globale, total	-	-	-	-	1,590	-	1,590
Rezultat global la finele anului	-	-	(854,945)	75,753	1,590	70,920	(706,682)
Distribuirea profitului							
Majorarea fondului general de rezervă	-	35,460	-	-	-	(35,460)	-
Profit alocat Bugetului de Stat	-	-	-	-	-	(35,460)	(35,460)
Sold la 31 decembrie 2011	288,923	(709,949)	29,155	169,720	1,898	-	(220,253)
Sold la 1 ianuarie 2012	288,923	(709,949)	29,155	169,720	1,898	-	(220,253)
Profit	-	-	714,819	131,191	-	227,098	1,073,108
Alte venituri globale:							
Diferențe din reevaluarea valorilor mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova	-	-	-	-	(1,997)	-	(1,997)
Diferențe din reevaluarea aurului monetar	-	-	-	-	2,267	-	2,267
Alte venituri globale, total	-	-	-	-	270	-	270
Rezultat global la finele anului	-	-	714,819	131,191	270	227,098	1,073,378
Distribuirea profitului							
Majorarea fondului general de rezervă	-	113,549	-	-	-	(113,549)	-
Profit alocat Bugetului de Stat	-	-	-	-	-	(113,549)	(113,549)
Alte tranzacții cu Guvernul							
Majorarea capitalului autorizat prin aport de aur monetar	41,094	-	-	-	-	-	41,094
Sold la 31 decembrie 2012	330,017	(596,400)	743,974	300,911	2,168	-	780,670

Notele 1-29 reprezintă parte integrantă a acestor Situații financiare.

1. Informație generală despre Banca Națională a Moldovei

Banca Națională a Moldovei (în continuare Bancă) este banca centrală a Republicii Moldova și a fost fondată în 1991. Activitatea Băncii este reglementată prin *Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei nr. 548-XIII, din 21 iulie 1995*. În conformitate cu legea menționată, Banca este o persoană juridică publică autonomă și este responsabilă față de Parlamentul Republicii Moldova.

Obiectivul fundamental al Băncii este asigurarea și menținerea stabilității prețurilor.

Atribuțiile Băncii sunt precum urmează:

- stabilește și implementează politica monetară și valutară în stat;
- acționează ca bancher și agent fiscal al statului;
- întocmește analize economice și monetare și în baza lor adresează Guvernului Republicii Moldova propuneri, aduce rezultatele analizelor la cunoștința publicului;
- licențiază, supraveghează și reglementează activitatea instituțiilor financiare;
- acordă credite băncilor;
- supraveghează sistemul de plăți în Republica Moldova și facilitează funcționarea eficientă a sistemului de plăți interbancare;
- activează ca organ unic de emisiune a monedei naționale;
- stabilește, prin consultări cu Guvernul, regimul cursului de schimb al monedei naționale;
- păstrează și gestionează rezervele valutare ale statului;
- în numele Republicii Moldova își asumă obligații și execută tranzacțiile rezultate din participarea Republicii Moldova la activitatea instituțiilor publice internaționale în domeniul bancar, de credit și monetar în conformitate cu condițiile acordurilor internaționale;
- întocmește balanța de plăți a statului;
- efectuează reglementarea valutară pe teritoriul Republicii Moldova.

Sediul Băncii este situat pe Bd. Grigore Vieru nr.1, Chișinău, Republica Moldova. Banca nu are careva sucursale sau filiale.

2. Baza de întocmire

Situațiile financiare ale Băncii sunt întocmite în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară (SIRF), emise de Consiliul pentru Standarde Internaționale de Contabilitate (IASB).

Situațiile financiare sunt întocmite ținând cont de principiul continuității activității și sunt prezentate în lei moldovenești (MDL), unitatea monetară a Republicii Moldova, rotunjite la cea mai apropiată valoare exprimată în mii lei.

Banca menține conturile și registrele sale în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară și *Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei* și întocmește Situațiile sale financiare în conformitate cu acestea.

2. Baza de întocmire (continuare)

Situațiile financiare sunt întocmite în baza convenției costului istoric sau costului amortizat, cu excepția activelor clasificate în categoria activelor financiare la valoarea justă prin profit sau pierdere și activelor financiare disponibile pentru vânzare care sunt evaluate la valoarea justă.

Datorită specificului Băncii, categoriile activelor financiare prezentate în Bilanțul contabil au fost dezvoltate utilizând alte denumiri decât cele prevăzute de SIC 39 „Instrumente financiare: Recunoaștere și reevaluare”. Această prezentare oferă o înțelegere mai adecvată a activelor și obligațiilor financiare ale Băncii. Totodată, fiecare poziție de active și obligațiuni financiare din Bilanțul contabil corespunde unei anumite categorii clasificate în conformitate cu SIC 39 „Instrumente financiare: Recunoaștere și reevaluare”, acestea fiind expuse în notele la Situațiile financiare.

Estimări și raționamente contabile semnificative

Întocmirea Situațiilor financiare în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară impune conducerea să recurgă la estimări și raționamente la determinarea sumelor înregistrate în Situațiile financiare. Estimările și prezumțiile aferente sunt verificate în permanență. Revizuirile estimărilor contabile sunt reflectate în perioada în care este revizuită estimarea și în toate perioadele viitoare afectate.

Aceste estimări și raționamente sunt bazate pe informația disponibilă la data întocmirii Situațiilor financiare. Astfel, rezultatele reale pot fi diferite de aceste estimări. Utilizarea estimărilor și raționamentelor este preponderent următoarea:

Valoarea justă a instrumentelor financiare

Atunci când valoarea justă a activelor și obligațiilor financiare înregistrate în Bilanțul contabil nu poate fi determinată cu referință la piața activă, aceasta se determină utilizând diferite tehnici de evaluare care includ aplicarea modelelor matematice. Datele utilizate în aceste modele pot fi luate de pe alte piețe active existente, dacă este cazul. În caz dacă nu este posibilă identificarea unor astfel de piețe, valoarea justă se determină prin aplicarea raționamentelor proprii. Raționamentele includ analiza datelor aferente lichidității și aplicarea modelelor acceptate de conducerea Băncii. Detaliile privind valoarea justă a instrumentelor financiare deținute de către Bancă sunt prezentate în Nota 3 lit. f.

Reduceri pentru pierderi la valorile mobiliare deținute pentru vânzare, valorile mobiliare păstrate până la scadență, credite, angajamente condiționale și creanțe

Activele financiare deținute de Bancă pot fi depreciate, cu excepția celor clasificate la valoarea justă prin profit sau pierdere. Dacă există dovezi că un activ financiar poate fi depreciat, suma deprecierei se evaluează ca diferență dintre valoarea contabilă și valoarea actualizată a fluxurilor de numerar așteptate.

Banca revizuieste portofoliul de valori mobiliare păstrate până la scadență anual, iar valorile mobiliare deținute pentru vânzare, creditele, angajamentele condiționale și creanțele trimestrial sau la necesitate, pentru a estima necesitatea înregistrării unor reduceri pentru pierderi din deprecieri a valorii acestora în situația rezultatului global. Detaliile privind estimările și raționamentele contabile semnificative aplicate de către Bancă sunt prezentate în Nota 3 lit. g.

3. Politici contabile semnificative

Politicile contabile semnificative expuse mai jos au fost aplicate consecvent de către Bancă pentru toate perioadele prezentate în aceste Situații financiare.

a. Reevaluarea soldurilor și tranzacțiilor în valută străină

Tranzacțiile în valută străină sunt înregistrate la rata de schimb din ziua tranzacției și sunt zilnic reevaluate utilizând cursul oficial al leului moldovenesc. La data Bilanțului contabil, activele monetare și datoriile denominate în valută sunt convertite la cursul oficial al leului moldovenesc din data bilanțului. Pentru anii 2011 – 2012 cursul oficial al leului moldovenesc față de valutele de referință a fost următorul:

	Anul 2012		Anul 2011	
	mediu pe perioadă	la finele anului	mediu pe perioadă	la finele anului
USD/MDL	12.1122	12.0634	11.7370	11.7154
EUR/MDL	15.5632	15.9967	16.3369	15.0737
GBP/MDL	19.1917	19.5150	18.8210	18.0123
CHF/MDL	12.9115	13.2398	13.2747	12.3861
XDR/MDL	18.5459	18.5955	18.5268	17.9292
XAU/MDL	649.0238	641.9843	636.8011*	579.1130

* Cursul mediu pentru aur a fost calculat utilizând cursurile zilnice din perioada 15 noiembrie 2011 – 31 decembrie 2011.

Diferențele de schimb valutar rezultate din finalizarea tranzacțiilor la rate de schimb diferite de cele ale stocului valutar sunt recunoscute în Situația rezultatului global.

b. Mijloace bănești și echivalente de numerar

Pentru întocmirea Situației fluxurilor de mijloace bănești, numerarul și echivalentele de numerar cuprind numerar în valută străină deținut în casă, conturi curente și plasamente pe termen scurt în alte bănci, și valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova cu scadența mai mică de 3 luni de la data achiziționării.

În Bilanțul contabil numerarul și plasamentele pe termen scurt în bănci sunt recunoscute la cost amortizat și sunt prezentate pe bază netă (numerarul în casă în monedă națională fiind compensat cu moneda națională emisă în circulație).

c. Aur monetar

Aurul în Bancă se păstrează în lingouri bancare care corespund cerințelor de certificare internațională și de tranzacționare pe piața monetară. Fiind activ component al activelor oficiale de rezervă aurul este considerat a fi un activ monetar.

Reieșind din caracteristicile expuse mai sus, Conducerea Băncii conștientizează că SIRF nu acoperă aspectele aferente tratamentului contabil al aurului monetar. Respectiv, considerând prevederile p.10-12 din Standardul Internațional de Contabilitate 8 „Politici contabile, modificări ale estimărilor contabile și erori”, Banca a determinat ca fiind relevantă aplicarea unei politici contabile specifice aferente aurului monetar, similară celei stabilite pentru contabilizarea instrumentelor financiare și prezentarea dezvăluirilor aferente aurului în calitatea sa de activ monetar, în componența instrumentelor financiare.

3. Politici contabile semnificative (continuare)

c. Aur monetar (continuare)

Aurul monetar se recunoaște inițial la valoarea justă plus costul de tranzacționare. Reevaluarea valorii aurului se efectuează lunar conform prețului stabilit de către Bancă în conformitate cu indicatorul $P_{Au\ USD}$ fixat de compania London Gold Market Fixing Ltd. Reflectarea în evidența contabilă a aurului se efectuează conform *metodei costului mediu ponderat*.

Veniturile și pierderile nerealizate din reevaluarea aurului monetar sunt recunoscute în Situația rezultatului global și raportate în alte rezerve din capital. La derecunoaștere, acestea sunt recunoscute în venituri /pierderi realizate cu reflectarea acestora în contul de profit sau pierdere al perioadei.

d. Creanțe ale organizațiilor financiare internaționale

Sumele înregistrate în Bilanțul contabil la poziția „Creanțe ale organizațiilor financiare internaționale” includ, în principal, cota de participare a Republicii Moldova la Fondul Monetar Internațional (FMI). Această sumă este stabilită în Drepturi Speciale de Tragere (XDR), dar evidența ei se ține în MDL.

e. Active financiare

Banca clasifică activele sale financiare în următoarele categorii: active financiare la valoarea justă prin profit sau pierdere, credite și creanțe, investiții păstrate până la scadență și active financiare disponibile pentru vânzare.

Active financiare la valoarea justă prin profit sau pierdere

Active financiare la valoarea justă prin profit sau pierdere sunt valori mobiliare care au fost achiziționate fie cu scopul generării unui profit din fluctuațiile pe termen scurt ale prețului, fie sunt valori mobiliare incluse în portofoliu cu o tendință de generare a profiturilor pe termen scurt. Inițial, acestea sunt recunoscute în Bilanțul contabil la data decontării la valoarea justă cu reflectarea separată în conturile bilanțiere a valorii nominale, scontului sau primei neamortizate, dobânzii cumpărate și dobânzii calculate. După recunoașterea inițială, aceste valori mobiliare sunt reevaluate la valoarea justă, în baza prețului cotațat oferit (prețul BID furnizat de Sistemul Informațional Bloomberg). Dobânda de la valorile mobiliare este recunoscută în venituri din dobânzi.

Această categorie de active financiare cuprinde valorile mobiliare emise de nerezidenți cu cupon sau scont și achiziționate pe piețele străine, care sunt prezentate în Bilanțul contabil la articolul „Valori mobiliare investiționale”.

Credite și creanțe ale Băncii

Creditele și creanțele Băncii reprezintă instrumente financiare, prin care mijloacele bănești sunt acordate direct împrumutatului și sunt recunoscute în Bilanțul contabil când mijloacele sunt înaintate beneficiarului. Acestea sunt instrumente nederivate, cu plăți determinate, pe care Banca nu intenționează să le comercializeze și sunt inițial înregistrate la valoarea justă a mijloacelor alocate și, ulterior, sunt evaluate la costul amortizat.

3. Politici contabile semnificative (continuare)

e. Active financiare (continuare)

Credite și creanțe ale Băncii (continuare)

Creditele acordate băncilor și altor persoane sunt evaluate ulterior la costul amortizat, și se determină ca rambursările de principal minus amortizarea acumulată, utilizând metoda dobânzii efective și minus reducerile pentru pierdere din deprecierea acestora.

Investiții păstrate până la scadență

Investițiile păstrate până la scadență sunt active financiare nederivate cu plăți fixe sau determinabile și scadențe fixe, pe care Banca are intenția și abilitatea de a le deține până la scadență. Inițial, acestea sunt recunoscute în Bilanțul contabil la data decontării la valoarea justă cu reflectarea separată în conturile bilanțiere a valorii nominale, dobânzii cumpărate, dobânzii calculate și primei /scontului neamortizate. După recunoașterea inițială, activele financiare păstrate până la scadență sunt evaluate ulterior la costul amortizat utilizând metoda dobânzii efective și diminuat cu valoarea provizionului pentru deprecierea valorii. Pierderea din depreciere este recunoscută în Situația rezultatului global, iar dobânda de la valorile mobiliare este recunoscută în venituri din dobânzi.

Reclasificarea sau vânzarea unei valori mai mult decât ne semnificative din investițiile păstrate până la scadență va conduce la reclasificarea tuturor investițiilor păstrate până la scadență în active financiare disponibile pentru vânzare și se va interzice clasificarea valorilor mobiliare în categoria investiții deținute până la scadență în anul de gestiune și în următorii doi ani financiari.

Totuși, vânzări și reclasificări pot fi efectuate în următoarele circumstanțe, fără a determina reclasificări ulterioare:

- vânzări sau reclasificări care sunt atât de aproape de scadență încât modificările ratei de pe piață a dobânzii nu au un efect semnificativ asupra valorii juste a activului financiar;
- vânzări sau reclasificări care au loc după ce entitatea a colectat cea mai mare parte din valoarea inițială a activului financiar; și
- vânzări sau reclasificări ce se pot atribui unui eveniment izolat care iese din sfera de control a entității și nu ar fi putut fi anticipat în mod rezonabil de către entitate.

Această categorie de active financiare cuprinde valorile mobiliare păstrate până la scadență, emise de nerezidenți cu cupon sau scont și achiziționate pe piețele străine, care sunt prezentate în Bilanțul contabil la articolul „Valori mobiliare investiționale”.

Active financiare disponibile pentru vânzare

Toate activele financiare care nu sunt clasificate la valoarea justă prin profit sau pierdere, credite și creanțe sau păstrate până la scadență sunt incluse în categoria valorilor mobiliare disponibile pentru vânzare.

Inițial, activele disponibile pentru vânzare sunt recunoscute la valoarea justă (inclusiv costurile de tranzacționare). Ulterior recunoașterii inițiale, ele sunt reevaluate la valoarea justă, determinată în conformitate cu tehnicile de evaluare proprii ale Băncii, după cum este expus în Nota 3 lit. f.

3. Politici contabile semnificative (continuare)

e. Active financiare (continuare)

Active financiare disponibile pentru vânzare (continuare)

Veniturile și pierderile nerealizate aferente acestei categorii de active financiare sunt recunoscute în Situația rezultatului global și raportate în alte rezerve din capital. Când activele financiare disponibile pentru vânzare sunt scoase din evidență, pierderea sau venitul cumulativ, inițial recunoscut în capital, este recunoscut în venituri sau pierderi din Situația rezultatului global.

Dobânda calculată utilizând metoda dobânzii efective este recunoscută în Situația rezultatului global.

În această categorie banca include valorile mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova, care sunt prezentate în Bilanțul contabil la articolul „Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova”.

Recunoașterea activelor și datoriilor financiare

Banca recunoaște activele și datoriile financiare nederivate în Bilanțul contabil utilizând contabilitatea la data decontării, atunci când acestea devin parte din prevederile contractuale aferente activului sau datoriei financiare (achiziționări standard), adică atunci când există posibilitatea intrării sau ieșirii în /din Bancă a unui beneficiu economic viitor asociat acestor active și datorii financiare și costul sau valoarea acestora pot fi determinate în mod cert.

Derecunoașterea activelor și datoriilor financiare

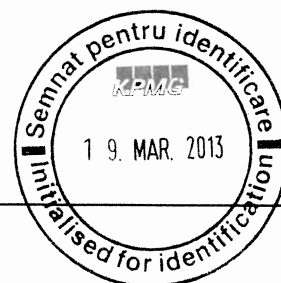
Banca derecunoaște un activ financiar atunci când expiră drepturile contractuale asupra fluxurilor de mijloace bănești care decurg din activul financiar, sau când transferă drepturile contractuale de a primi fluxurile de mijloace bănești din activul financiar într-o tranzacție în care toate riscurile și beneficiile aferente deținerii activului financiar sunt transferate.

Banca derecunoaște o datorie financiară atunci când obligațiunile contractuale aferente datoriei financiare au fost stinse sau anulate, sau au expirat.

f. Valoarea justă a instrumentelor financiare

Valoarea justă este suma la care un instrument financiar ar putea fi schimbat într-o tranzacție curentă dintre două părți predispuse, cu excepția unei vânzări forțate sau lichidări, și este cel mai bine exprimată la prețul cotelat pe piață.

Valorile mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă sunt clasificate ca active financiare la valoarea justă prin profit sau pierdere, pierderile sau veniturile din reevaluarea lor la valoarea de piață fiind trecute în Situația rezultatului global.

3. Politici contabile semnificative (continuare)

f. Valoarea justă a instrumentelor financiare (continuare)

Valorile mobiliare de stat sunt clasificate ca fiind disponibile pentru vânzare și sunt raportate la valoarea justă.

Valoarea justă a instrumentelor financiare disponibile pentru vânzare este stabilită de Bancă utilizând informațiile disponibile pe piață și metodologiile corespunzătoare de evaluare, cum ar fi tehnicile fluxurilor bănești decontate. La aplicarea tehnicilor fluxurilor bănești decontate, fluxurile bănești estimate pentru viitor sunt bazate pe cele mai bune decizii ale conducerii și rata scontului este o rată de piață la data Bilanțului contabil cu condiții și termeni similari. Totodată, este necesar ca raționamentele profesionale să fie aplicate la interpretarea datelor de piață pentru obținerea valorii juste estimate.

Valoarea justă a valorilor mobiliare de stat deținute în portofoliu (pentru scadențele care nu au fost tranzacționate recent pe piața secundară) se estimează prin obținerea la data de raportare a ratelor noi de dobândă (curente pe piață) pentru fiecare scadență a valorilor mobiliare de stat deținute în portofoliul Băncii din curba ratelor curente ale dobânzilor. Această curbă este construită pentru ziua respectivă în baza rezultatelor licitațiilor recente de vânzare a valorilor mobiliare de stat pe piața primară, precum și a tranzacțiilor efectuate pe piața secundară pentru ultimele 5 zile lucrătoare.

La clasificarea valorii juste a instrumentelor financiare se utilizează ierarhia valorii juste care reflectă semnificația intrărilor de date utilizate pentru efectuarea evaluărilor respective. Ierarhia valorii juste cuprinde următoarele trei niveluri:

- prețurile cotate (neajustate) de pe piețele active pentru activele sau obligațiunile identice (nivelul 1).

La această categorie Banca atribuie aurul monetar și valorile mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere.

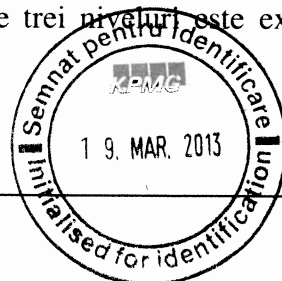
- intrările, altele decât prețurile cotate, incluse în nivelul 1 care sunt observabile pentru active sau obligațiuni, fie direct (adică drept prețuri), fie indirect (adică derivate din prețuri) (nivelul 2).

La această categorie Banca atribuie valorile mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova disponibile pentru vânzare.

- intrările pentru active sau obligațiuni care nu se bazează pe datele observabile pe piață (intrări neobservabile) (nivelul 3).

În perioadele de raportare Banca nu are articole atribuite la această categorie.

Clasificarea valorii juste a activelor financiare ale Băncii în cele trei niveluri este expusă în Nota 11.

3. Politici contabile semnificative (continuare)

g. Reduceri pentru pierderi din deprecierea activelor financiare, altor active și provizioane pentru pierderi la angajamente condiționale

Reduceri pentru pierderi din deprecierea creditelor și provizioanelor pentru pierderi la angajamente condiționale sunt constituite dacă există dovezi obiective (ce țin de starea financiară a băncii licențiate, asigurarea rambursării creditelor, efectuarea plăților curente, renegocierea sau prolongarea termenelor de rambursare a creditelor și /sau dobânzilor aferente) conform cărora Banca nu va fi în măsură să recupereze toate sumele datorate (suma inițială a creditului și dobânzile aferente).

Suma reducerii pentru pierderi din deprecierea creditelor reprezintă diferența dintre valoarea contabilă și valoarea recuperabilă estimată, calculată ca valoarea actualizată a fluxurilor de mijloace bănești estimate a fi recuperate, inclusiv sumele recuperabile din gaj, actualizate la rata inițială a dobânzii instrumentului. Diminuarea sau majorarea reducerii pentru pierderi din deprecierea creditelor și provizioanelor pentru pierderi la angajamente condiționale se efectuează în cazul în care suma reducerii /provizionului calculat la data curentă este respectiv mai mică sau mai mare decât suma reducerii /provizionului format anterior.

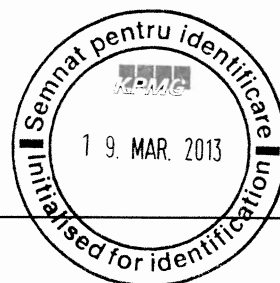
Reducerea pentru pierderi din deprecierea creditului se utilizează pentru acoperirea creditelor clasificate ca neperformante în cazul falimentării băncii licențiate și /sau insuficienței mijloacelor proprii ale acesteia pentru achitarea datoriilor către Bancă. Un activ financiar poate fi derecunoscut în cazul în care Banca estimează în mod credibil și realist că nu va mai obține fluxuri pozitive de numerar generate de activul analizat și, respectiv, încetează orice măsuri luate pentru colectarea sau recuperarea activului.

Recuperările de credit, casate în perioadele anterioare, sunt incluse în venituri.

Valorile mobiliare păstrate până la scadență și valorile mobiliare disponibile pentru vânzare pe parcursul anului financiar pot fi depreciate din următoarele dovezi obiective: dificultatea financiară semnificativă sau probabilitatea ridicată de faliment a emitentului, încălcarea dispozițiilor contractului de către contraparte, condiții economice naționale sau locale legate de pierdere de valoare ale activelor financiare din această categorie.

Testarea la depreciere se efectuează prin aplicarea analizei individuale anual, sau la necesitate, mai frecvent, în cazul în care devin cunoscute careva dovezi obiective ce ar putea conduce la deprecierea activelor financiare. Constituirea sau majorarea reducerilor pentru pierderi din deprecierea activelor financiare /provizioanelor pentru pierderi la angajamentele condiționale cu caracter creditar se reflectă la cheltuieli, diminuarea lor la venituri.

Reducerile pentru pierderi din deprecierea activelor financiare se utilizează numai pentru acoperirea pierderilor ca rezultat al trecerii la scăderi a activelor financiare pentru care acestea au fost formate.

3. Politici contabile semnificative (continuare)

h. Acorduri Repo

Acordurile Repo reprezintă tranzacții de vânzare /cumpărare a valorilor mobiliare cu angajamentul răscumpărării /vânzării lor ulterioare la o dată prestabilită și la un preț anterior convenit. Banca utilizează aceste acorduri în scopul absorbției de lichiditate (Repo de vânzare) sau în scopul injectării de lichiditate pe piață (Repo de cumpărare).

Valorile mobiliare vândute /cumpărate cu un angajament simultan de răscumpărare (vânzare) la o dată anumită sunt recunoscute în Bilanțul contabil ca operațiuni Repo de cumpărare /vânzare la data decontării la valoarea tranzacției. Diferența dintre prețul de vânzare și prețul de răscumpărare reprezintă cheltuieli cu dobânzi, iar diferența dintre prețul de cumpărare și prețul de revânzare reprezintă venituri din dobânzi calculate utilizând metoda ratei dobânzii efective. Dobânda se calculează lunar în ultima zi lucrătoare a lunii gestionare și la scadența tranzacțiilor Repo.

i. Operațiuni forward

Tranzacțiile valutare Forward și etapele Forward ale swap-urilor, ce implică un schimb de valută străină la o dată ulterioară, contra monedă națională sau contra altă valută străină se reflectă în conturile extrabilanțiere, utilizând contabilitatea la data tranzacționării la cursul spot al tranzacției.

Operațiunile valutare la termen (Forward și etapele Forward ale swap-urilor), înregistrate în conturile extrabilanțiere se revaluează începând cu data încheierii tranzacției sau plus maximum două zile lucrătoare conform condițiilor de decontare a operațiunilor de bază la cursul oficial al leului moldovenesc față de valutele străine. Veniturile și /sau pierderile nerealizate obținute din reevaluarea operațiunilor valutare la termen sunt recunoscute în Situația rezultatului global. Diferența dintre ratele spot și Forward la tranzacțiile valutare la termen urmează a fi reflectate în conturile bilanțiere și se consideră ca dobânda de plătit sau de primit în bază cumulativă atât pentru cumpărările cât și pentru vânzările la termen.

j. Active materiale pe termen lung

Activele materiale pe termen lung sunt înregistrate la cost minus amortizarea acumulată și pierderile acumulate din depreciere.

Cheltuielile privind reparațiile și întreținerea sunt înregistrate la cheltuieli operaționale în momentul realizării lor. Cheltuielile aferente activelor materiale, efectuate după darea în exploatare a acestora sunt recunoscute ca active doar dacă aceste cheltuieli îmbunătățesc condiția activului peste limitele standardului de performanță evaluat inițial.

3. Politici contabile semnificative (continuare)

j. Active materiale pe termen lung (continuare)

Amortizarea activelor materiale se calculează prin metoda liniară, folosindu-se următoarele rate de amortizare:

	<u>rata anuală</u>
Clădiri	5%
Camioane	12.5%
Autoturisme și autovehicule destinate transportului de persoane	20%
Echipament special	20%
Echipament de birou	20%
Construcții speciale	20%
Mașini și utilaje	30%

Un element al activelor materiale este derecunoscut la cedare sau atunci când nu se mai așteaptă beneficii economice viitoare din utilizarea sau cedarea acestuia. Ratele de amortizare, termenele de utilizare și valorile reziduale sunt reverificate la fiecare dată de raportare.

k. Active nemateriale

Activele nemateriale reprezintă costurile de achiziție ale programelor informatice. Acestea sunt amortizate folosind metoda liniară pe duratele estimate de viață. Rata anuală de amortizare se determină în dependență de durata de utilizare a activului care se stabilește la momentul dării în exploatare a acestuia, în funcție de perioada în care se preconizează să fie folosit activul sau pe perioada drepturilor contractuale.

La 31 decembrie 2012 durata de utilizare a activelor nemateriale aflate în exploatare varia între 1 an și 5 ani.

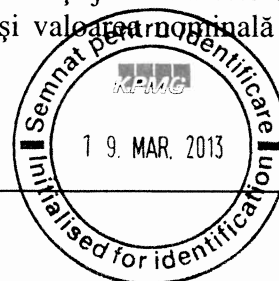
Costurile asociate menținerii elementelor de programe informatice sunt recunoscute în Situația rezultatului global în momentul în care sunt efectuate.

Un element al activelor nemateriale este derecunoscut la cedare sau atunci când nu se mai așteaptă beneficii economice viitoare din utilizarea sau cedarea acestuia. Ratele de amortizare, termenele de utilizare și valorile reziduale sunt reverificate la fiecare dată de raportare.

l. Monedă națională în circulație

Moneda națională în circulație este recunoscută la cost amortizat. În scop de prezentare, moneda națională în circulație se diminuează cu moneda națională în casa Băncii. Costurile producerii monedei naționale se reflectă în Situația rezultatului global la momentul suportării acestora.

Moneda comemorativă și jubiliară este recunoscută la data punerii în circulație cu reflectarea în evidența contabilă la valoarea nominală. Moneda comemorativă și jubiliară este comercializată la preț de realizare, iar diferența dintre prețul de realizare și valoarea nominală se reflectă la venituri.

3. Politici contabile semnificative (continuare)

m. Disponibilități ale băncilor

Disponibilitățile băncilor includ mijloacele pe conturile „Loro” și cele curente ale băncilor rezidente și nerezidente, precum și depozitele acceptate de la bănci și dobânzile calculate aferente acestora.

Disponibilitățile băncilor includ *inter alia* și rezervele obligatorii, pe care băncile trebuie să le mențină în conturile deschise la Bancă în conformitate cu cerințele prudențiale.

În Bilanțul contabil disponibilitățile băncilor sunt prezentate la cost amortizat, inclusiv în cazul depozitelor acceptate. Datorită caracterului de scurtă durată a acestora, conducerea Băncii estimează că valoarea de bilanț aproximează valoarea lor justă.

n. Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova

Disponibilitățile Guvernului includ mijloacele bugetului de stat deținute în valută străină, depozitele la vedere și la termen ale Ministerului Finanțelor și mijloacele Directoratului Liniei de Credit de pe lângă Ministerul Finanțelor și se reflectă în Bilanțul contabil la cost amortizat.

o. Certificate emise de Banca Națională a Moldovei

Certificatele emise de Banca Națională a Moldovei reprezintă valori mobiliare cu scont și se reflectă în Bilanțul contabil la data decontării la prețul de vânzare. După recunoașterea inițială certificatele se evaluează la costul amortizat utilizând metoda ratei dobânzii efective cu calcularea și reflectarea amortizării scontului în ultima zi lucrătoare a fiecărei luni, și la data scadenței certificatelor Băncii.

p. Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale

Obligațiunile față de organizațiile financiare internaționale sunt recunoscute inițial la valoarea justă, egală cu valoarea încasărilor. Obligațiunile față de organizațiile financiare internaționale sunt ulterior evaluate la costul amortizat. Orice diferență între încasările nete și valoarea de răscumpărare este recunoscută în Situația rezultatului global pe parcursul perioadei până la scadență.

q. Alte obligațiuni

Alte obligațiuni includ obligațiunile față de Bugetul de Stat, contul curent al Fondului de garantare a depozitelor, obligațiuni față de personal și se reflectă în Bilanțul contabil la cost amortizat.

r. Capital și rezerve

Banca tinde să mențină capitalul său la nivelul necesar pentru atingerea obiectivului stabilit în *Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei*.

3. Politici contabile semnificative (continuare)

r. Capital și rezerve (continuare)

Capitalul Băncii, include:

- Capitalul statutar:
  - Capitalul autorizat
  - Fondul general de rezervă
- Conturi de rezervă ale veniturilor nerealizate
- Alte conturi de rezervă, în conformitate cu cerințele Standardelor Internaționale de Raportare Financiară.

Conform prevederilor *Legii cu privire la Banca Națională a Moldovei*, capitalul statutar este dinamic și se formează din profitul anului disponibil pentru distribuire, din veniturile obținute conform articolului 64, aliniatul (3) al legii sus-menționate, și /sau din contribuțiile Guvernului, până când mărimea acestuia va atinge 10% din totalul obligațiunilor monetare ale Băncii (care reprezintă totalitatea obligațiunilor reflectate în Bilanțul contabil al Băncii cu excepția obligațiunilor față de Guvern și a celor față de Fondul Monetar Internațional).

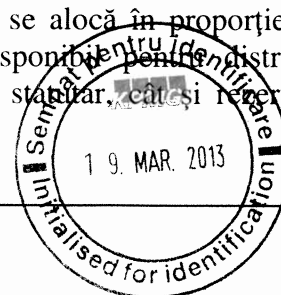
Capitalul autorizat este subscris și deținut exclusiv de către stat, el nu este transferabil sau nu poate fi grevat cu sarcini. Nici o reducere a nivelului obligațiunilor monetare, atât pe parcursul, cât și la finele anului financiar, nu implică diminuarea capitalului statutar creat anterior.

Fondul general de rezervă se utilizează exclusiv pentru acoperirea pierderilor nete înregistrate de către Bancă la încheierea anului financiar. În cazul în care la finele anului financiar soldul fondului general de rezervă devine debitor, Guvernul, în persoana Ministerului Finanțelor, în decurs de 60 de zile după primirea raportului auditorului extern asupra situațiilor financiare ale Băncii, transferă Băncii o contribuție de capital în valori mobiliare de stat la o rată a dobânzii de piață, în volumul necesar pentru acoperirea soldului debitor.

Deoarece repartizarea veniturilor nerealizate poate afecta realizarea obiectivului Băncii, Banca acumulează veniturile nerealizate, provenite ca urmare a fluctuațiilor cursurilor valutare precum și cele provenite din reevaluarea valorilor mobiliare în valută străină la valoarea lor justă în conturile corespunzătoare de rezervă ale veniturilor nerealizate, care se utilizează ulterior pentru acoperirea pierderilor nerealizate generate de sursele respective.

Profitul disponibil pentru distribuire reprezintă profitul net obținut după defalcarea tuturor veniturilor nerealizate în conturile corespunzătoare de rezervă ale veniturilor nerealizate, acoperirea tuturor pierderilor nerealizate din sursele conturilor corespunzătoare de rezervă ale veniturilor nerealizate, până când soldul acestora devine zero și după defalcarea în capitalul statutar a veniturilor obținute din suma totală a bancnotelor și monedelor metalice retrase din circulație, dar nepreschimbate în perioada stabilită de Bancă, în conformitate cu articolul 64, aliniatul (3) al *Legii cu privire la Banca Națională a Moldovei*.

La finele anului financiar, profitul disponibil pentru distribuire se alocă în proporție de 50% pentru majorarea capitalului statutar, iar soldul profitului disponibil pentru distribuire se transferă la Bugetul de stat. În Bilanțul contabil atât capitalul statutar, cât și rezervele sunt prezentate la cost amortizat.

3. Politici contabile semnificative (continuare)

s. Impozit pe venit

În conformitate cu art. 24 alin. (15) lit. f) al Legii nr.1164-XIII din 24 aprilie 1997 pentru punerea în aplicare a titlurilor I și II ale Codului Fiscal, Banca este scutită de plata impozitului pe veniturile obținute aferente activității sale.

t. Venituri din dobânzi și cheltuieli cu dobânzile

Veniturile și cheltuielile din dobânzi sunt recunoscute în Situația rezultatului global pentru toate instrumentele evaluate la valoarea justă și la cost amortizat utilizând metoda dobânzii efective.

u. Reevaluarea activelor și obligațiunilor în valută străină

Veniturile și /sau pierderile valutare nerealizate se formează în rezultatul reevaluării zilnice a stocurilor valutare ca diferența dintre cursul oficial al leului moldovenesc în raport cu valutele străine care formează stocurile valutare respective și reevaluării conturilor Fondului Monetar Internațional pe parcursul anului financiar.

În calitate de bancă centrală și în scopul intervenirii pe piața valutară, Banca menține poziții valutare deschise la datele de raportare.

În conformitate cu art. 20 al *Legii cu privire la Banca Națională a Moldovei* la finele anului financiar veniturile nete nerealizate aferente reevaluării stocurilor valutare și valorilor mobiliare în valută străină disponibile în portofoliul Băncii, se transferă în conturile corespunzătoare de rezervă ale veniturilor nerealizate.

Suma pierderilor nete nerealizate, după trecerea acestora prin Situația rezultatului global, se acoperă din sursele conturilor corespunzătoare de rezervă ale veniturilor nerealizate, până când soldul acestora devine zero.

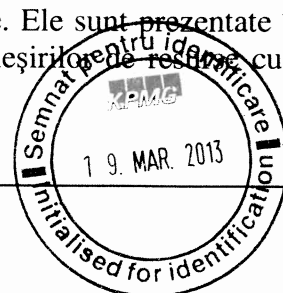
v. Activități fiduciare

În conformitate cu prevederile *Legii cu privire la Banca Națională a Moldovei*, Banca acționează ca agent fiscal al Statului. Activele și veniturile statului aferente acestor activități nu sunt incluse în aceste Situații financiare.

w. Datorii și active contingente

Datoriile contingente presupun obligații posibile apărute ca urmare a unor evenimente trecute și a căror existență vor fi confirmate numai de apariția sau neapariția unui sau mai multor evenimente viitoare incerte, care nu pot fi în totalitate sub controlul entității. Datoriile contingente reprezintă de asemenea și obligațiile curente apărute ca urmare a unor evenimente trecute, dar care nu sunt recunoscute deoarece nu este sigur că vor fi necesare resurse care să încorporeze beneficiile economice pentru stingerea acestei obligații, sau valoarea obligației nu poate fi evaluată suficient de credibil.

Datoriile contingente nu sunt recunoscute în Situațiile financiare. Ele sunt prezentate în note la Situațiile financiare, cu excepția cazurilor în care posibilitatea ieșirii de resurse cu beneficii economice este înlăturată.

3. Politici contabile semnificative (continuare)

w. Datorii și active contingente (continuare)

Activele contingente sunt active posibile care apar urmare unor evenimente anterioare și a căror existență va fi confirmată numai prin apariția sau neapariția unui sau mai multor evenimente viitoare nesigure, care nu pot fi în totalitate sub controlul entității.

Activele contingente nu sunt recunoscute în Situațiile financiare, dar sunt prezentate când o intrare de beneficii economice este probabilă.

x. Provizioane

Banca recunoaște provizioane atunci când are obligația legală sau implicită de a transfera beneficii economice ca rezultat al unor evenimente trecute și atunci când o estimare rezonabilă a obligației poate fi efectuată.

y. Costurile aferente schemelor de pensionare și beneficiile angajaților

Pe parcursul derulării activității curente, Banca execută plăți către bugetul asigurărilor sociale de stat și fondul asigurării obligatorii de asistență medicală al Republicii Moldova, inclusiv cele efectuate în numele angajaților săi, conform legislației în vigoare. Contribuțiile de asigurare socială de stat, precum și primele de asigurare obligatorie de asistență medicală suportate de Bancă pe cont propriu se reflectă la cheltuieli la momentul calculării salariului. Banca nu participă la nici o altă schemă de pensionare și nu are nici o obligație de a oferi alte beneficii foștilor sau actualilor angajați.

z. Standarde și interpretări emise, dar care încă nu au intrat în vigoare

Câteva standarde, amendamente la standardele existente și interpretări nu sunt încă în vigoare pentru anul încheiat la 31 decembrie 2012, și nu au fost aplicate în pregătirea acestor Situații financiare. Acestea nu vor avea un impact asupra Situațiilor financiare ale Băncii, cu excepția:

SIRF 9 – “Instrumente financiare”, publicat la 12 noiembrie 2009, ca parte din prima etapă a proiectului global al Consiliului pentru Standarde Internaționale de Contabilitate de înlocuire a SIC 39 „Instrumente financiare: Recunoaștere și evaluare”, prezintă cerințe referitoare la clasificarea și evaluarea activelor financiare.

Cerințele acestui standard reprezintă o schimbare semnificativă față de cerințele existente în SIC 39 cu privire la activele financiare. Standardul conține două categorii principale de evaluare a activelor financiare: costul amortizat și valoarea justă. Un activ financiar va fi evaluat la costul amortizat dacă acesta este deținut conform unui model de afaceri, al cărui obiectiv este de a deține activul în scopul acumulării fluxurilor de mijloace bănești contractuale, și termenii contractuali ai activului prevăd, la anumite date, fluxuri de mijloace bănești doar sub forma plăților de principal și dobânzi la soldul scadent. Toate celelalte active financiare vor fi evaluate la valoarea justă. Standardul elimină următoarele categorii de evaluare prevăzute în SIC 39: active financiare păstrate până la scadență; active financiare disponibile pentru vânzare; și împrumuturi și creanțe.

3. Politici contabile semnificative (continuare)

z. Standarde și interpretări emise, dar care încă nu au intrat în vigoare (continuare)

În octombrie 2010 a fost emisă o nouă versiune a SIRF 9 care încorporează cerințele existente în SIC 39 privind clasificarea și evaluarea obligațiunilor financiare, precum și cerințele existente cu privire la derecunoașterea instrumentelor financiare.

Conform prevederilor SIRF 9, pentru majoritatea obligațiunilor financiare se menține evaluarea la cost amortizat. În cazul în care o entitate decide să evalueze o obligațiune financiară la valoarea justă prin profit sau pierdere, modificările valorii juste vor fi prezentate în alte venituri globale.

Standardul este în vigoare pe perioade de un an, cu începere de la sau după 1 ianuarie 2015. Aplicarea înainte de această dată este permisă. Banca, în prezent, evaluează efectul potențial al acestui standard. Având în vedere natura operațiunilor Băncii, este posibil ca prevederile acestui standard să aibă un impact semnificativ asupra Situațiilor financiare ale acesteia.

SIRF 13 “Evaluarea la valoarea justă” (în vigoare pe perioade de un an, cu începere de la sau după 1 ianuarie 2013). Acest standard stabilește un singur cadru pentru evaluarea la valoarea justă și înlocuiește îndrumările referitoare la valoarea justă existente în alte standarde. SIRF 13 definește valoarea justă, oferă îndrumări privind determinarea valorii juste, precum și descrie cerințele de dezvăluire aferente evaluării la valoarea justă. Banca a evaluat impactul posibil al acestui standard și consideră că nu va fi unul semnificativ asupra dezvăluirilor din Situațiile financiare ale acesteia.

Amendamente la SIC 1 “Prezentarea situațiilor financiare” (în vigoare pe perioade de un an, cu începere de la sau după 1 iulie 2012). Amendamentele mențin opțiunea de a prezenta profitul sau pierderea și alte venituri globale într-un singur raport sau în două rapoarte consecutive. Totuși, elementele din alte venituri globale trebuie să fie grupate în elemente care vor fi sau nu vor fi ulterior reclasificate în profit sau pierdere. Banca, în prezent evaluează impactul posibil al acestor modificări asupra dezvăluirilor din Situațiile financiare ale acesteia.

Amendamente la SIC 32 “Instrumente financiare: Prezentare” (în vigoare pe perioade de un an, cu începere de la sau după 1 ianuarie 2014). Amendamentele se referă la compensarea activelor și datoriilor financiare. Acestea nu introduc careva reguli noi pentru compensarea activelor și datoriilor financiare, dar clarifică unele aspecte cu privire la aplicarea criteriilor de compensare. Banca, în prezent, evaluează impactul posibil al acestor amendamente asupra dezvăluirilor din Situațiile financiare ale acesteia.

Amendamente la SIRF 7 “Instrumente financiare: informații de furnizat” (în vigoare pe perioade de un an, cu începere de la sau după 1 ianuarie 2013). Amendamentele stabilesc cerințe noi de dezvăluire pentru activele și datoriile financiare care sunt compensate în Bilanțul contabil în conformitate cu prevederile paragrafului 42 al SIC 32 “Instrumente financiare: Prezentare”.

Modificările impun, de asemenea, dezvăluirea informațiilor cu privire la instrumentele financiare recunoscute care fac obiectul unui contract de compensare globală sau a unor angajamente și acorduri similare chiar dacă compensarea acestora nu se încadrează în condițiile stabilite în

3. Politici contabile semnificative (continuare)

z. Standarde și interpretări emise, dar care încă nu au intrat în vigoare (continuare)

conformitate cu SIC 32. Banca, în prezent, evaluează efectul potențial al acestor amendamente asupra dezvoltărilor din Situațiile financiare ale acesteia.

Amendamente emise în cadrul Îmbunătățirilor anuale pentru anii 2009-2011 (publicate de Consiliul pentru Standarde Internaționale de Contabilitate la 17 mai 2012, în vigoare pe perioade de un an, cu începere de la 1 ianuarie 2013) reprezintă o colecție de modificări necesare a Standardelor Internaționale de Raportare Financiară, vizând următoarele aspecte:

SIRF 1 “Adoptarea pentru prima dată a Standardelor Internaționale de Raportare Financiară” – Amendamentele permit aplicarea repetată a acestui standard și expun prevederi ce țin de costurile împrumuturilor pentru activele calificate care sunt capitalizate în perioade anterioare / precedând data tranziției la SIRF;

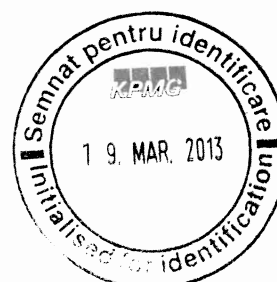
SIC 1 “Prezentarea situațiilor financiare” – Amendamentele țin de clarificarea unor aspecte a cerințelor de comparabilitate a informației prezentate în cadrul Situațiilor financiare;

SIC 16 “Imobilizări corporale” – Amendamentele prezintă clasificarea echipamentelor destinate întreținerii și mentenanței;

SIC 32 “Instrumente financiare: Prezentare” – Amendamentele elucidează modul de contabilizare a impactului impozitelor și taxelor la distribuirea instrumentelor de capital către proprietari în conformitate cu SIC 12 “Impozitul pe profit”;

SIC 34 “Raportarea financiară interimară” – Amendamentele vin cu scopul de a clarifica unele aspecte ale raportării interimare a informației vizând segmentul de activitate pentru totalul de active astfel încât să asigure coerența cu cerințele SIRF 8 “Segmente de activitate”.

Banca, în prezent, evaluează efectul potențial al acestor amendamente asupra dezvoltărilor din Situațiile financiare ale acesteia.

4. Managementul riscului

4.1 Cadrul general de gestionare a riscurilor

Pe parcursul desfășurării activității sale, Banca este expusă la o serie de riscuri de natură operațională și financiară.

În această notă este prezentată informația despre expunerile Băncii la riscuri, obiectivele, politicile și procesele Băncii pentru evaluarea și monitorizarea riscurilor aferente instrumentelor financiare deținute de Bancă.

Consiliul de administrație își asumă responsabilitatea pentru stabilirea și supravegherea cadrului de gestionare al riscurilor, inclusiv prin instituirea Comitetului investițional și a Comitetului monetar care au drept atribuții elaborarea și monitorizarea politicilor de gestionare a riscurilor în ariile de responsabilitate specifice, raportând cu regularitate Consiliului de administrație rezultatele activității.

Comitetul investițional are următoarele atribuții: analiza și monitorizarea riscurilor investiționale, inclusiv analiza evoluțiilor ratingurilor contrapărților autorizate pentru efectuarea operațiunilor, precum și ratingurilor emitenților valorilor mobiliare în valută străină; determinarea strategiei investiționale pe termen scurt și mediu; analiza evoluțiilor și prognozelor aferente pieței valutare interne și piețelor financiare internaționale, analiza performanței portofoliului de investiții, etc.

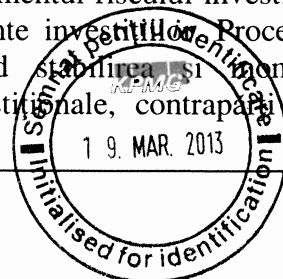
Comitetul monetar are drept atribuții promovarea politicii monetare și valutare, având drept scop îndeplinirea obiectivului fundamental al Băncii care este asigurarea și menținerea stabilității prețurilor.

Metodologia de elaborare, implementare și menținere a Sistemului de gestiune a riscurilor, inclusiv a Sistemului de control intern în cadrul Băncii, este aprobată de către Consiliul de administrație al Băncii. Politicile de gestionare a riscurilor conțin modul de identificare, evaluare, gestionare și monitorizare a riscurilor cu raportarea directă, periodică sau la necesitate, conducerii Băncii.

Activitatea de gestionare a riscului desfășurată în cadrul Băncii este reglementată prin instrucțiuni și proceduri interne și este monitorizată de managementul Băncii, care analizează problemele legate de politica monetară, investițională și cea valutară a Băncii.

În conformitate cu articolele 5, 16 și 53 ale *Legii cu privire la Banca Națională a Moldovei*, Banca păstrează și gestionează rezervele valutare ale statului, efectuează operațiuni valutare folosind activele rezervelor valutare și le menține la un nivel adecvat pentru realizarea politicii monetare și valutare ale statului.

În procesul de gestionare a rezervelor valutare, Banca asigură un grad înalt de siguranță și un nivel necesar de lichiditate a investițiilor. Politica investițională a Băncii este prudentă, urmărind optimizarea profitabilității, punând accent pe lichiditate și siguranță. Un element esențial al procesului de gestionare a rezervelor valutare constituie managementul riscului investițional, ce se realizează prin impunerea unor constrângeri și limite aferente investițiilor. Procedurile de management al riscului aferent rezervelor valutare prevăd stabilirea și monitorizarea corespunderii limitelor pe țări, sectoare și instrumente investiționale, contrapărți/emitenți individuali, limite în dependență de termenul investiției.

4. Managementul riscului (continuare)

4.1 Cadrul general de gestionare a riscurilor (continuare)

În cadrul gestionării rezervelor valutare, Banca investește în instrumente sigure, utilizate și de alte bănci centrale: plasamente pe conturi corespondente (de regulă la alte bănci centrale), plasamente la termen în valută străină și valori mobiliare, care se clasifică în valori mobiliare: supranaționale (emise de instituții supranaționale), guvernamentale (emise de guvernul SUA, guvernele țărilor membre ale Uniunii Europene, alți emitenți guvernamentali cu rating înalt), non-guvernamentale (emise de agenții cu rating înalt).

Actele normative aprobate de către Consiliul de administrație al Băncii, ce stau la baza guvernării corporative, promovează și dezvoltă mediul de control al Băncii, subliniind importanța pe care conducerea Băncii o atribuie controlului intern. Astfel este asigurată conștientizarea și respectarea de către angajați a atribuțiilor și obiectivelor de bază ale Băncii, precum și a funcțiilor și normelor de conduită individuale.

Cadrul normativ aferent gestionării riscurilor este în mod curent actualizat, în dependență de evoluțiile pieței, politicii sau structurii Băncii, etc.

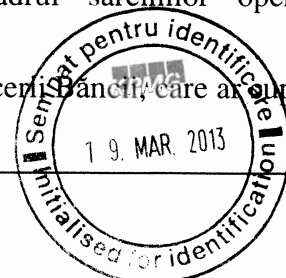
Auditarea și evaluarea Sistemului de control intern în Bancă reprezintă un element al controlului managerial și ține de competența Departamentului Audit Intern. Rezultatele auditului intern și recomandările oferite sunt transmise subdiviziunilor auditate, cu raportarea trimestrială către Consiliul de administrație al Băncii, care are împuternicirea de a impune soluții în vederea diminuării riscurilor asociate și perfecționării activității.

Riscul operațional

Riscul operațional implică riscul pierderilor în termeni atât financiari, cât și non-financiari în rezultatul erorilor umane, cât și a funcționării neadecvate a sistemului de control intern. Managementul riscului operațional al Băncii este conceput ca parte integră a operațiunilor și managementului de fiecare zi. Managementul riscului operațional include politici care descriu standarde de conduită impuse persoanelor implicate și sisteme de control intern specifice fiecărei subdiviziuni, elaborate luând în considerație particularitățile activității lor de bază.

Conducătorii subdiviziunilor structurale ale Băncii sunt responsabili pentru elaborarea, implementarea și menținerea propriilor sisteme de control intern care să evalueze și să reducă riscurile aferente. Principalele responsabilități pot fi definite după cum urmează:

- Stabilirea obiectivelor pentru fiecare tip de activitate în scopul implementării strategiilor și politicilor aprobate de Consiliul de administrație al Băncii.
- Elaborarea, monitorizarea și menținerea continuă a sistemului de control intern conform, eficient și funcțional în cadrul subdiviziunilor relevante.
- Stabilirea procedurilor adecvate pentru identificarea, evaluarea, supravegherea și controlul riscurilor cu revizuirea periodică și verificarea eficienței acestor proceduri.
- Delegarea și separarea efectivă a funcțiilor în cadrul sarcinilor operaționale, administrative, contabile și de control.
- Elaborarea și menținerea sistemelor de informare a conducerii Băncii, care ar cuprinde tot spectrul de activități, unde este aplicabil.

4. Managementul riscului (continuare)

Riscul operațional (continuare)

- Determinarea mecanismelor administrative, operaționale și de control necesare pentru a asigura conformarea cu legislația, regulamentele, politicile, regulile și procedurile interne, precum și asigurarea aplicării acestor mecanisme în toate subdiviziunile și de către tot personalul Băncii.

Divizarea responsabilităților între diversele subdiviziuni ale Băncii („front-office”, „middle-office”, „back-office”) este considerată de asemenea un mecanism de control al riscului operațional.

Riscul financiar

Principalele categorii de riscuri financiare, la care Banca este expusă sunt: riscul de credit, riscul de lichiditate, riscul de piață care include riscul ratei dobânzii și riscul valutar. Structura activelor și obligațiunilor depinde în principal de natura funcțiilor legale ale Băncii Naționale a Moldovei și nu neapărat de aspectele comerciale. Banca nu utilizează instrumente financiare derivate pentru acoperirea riscului financiar. În același timp, Banca controlează permanent expunerea sa față de riscuri, prin diverse tehnici de gestionare a riscului.

4.2 Riscul de credit

Riscul de credit este riscul pierderilor generate ca rezultat al neîndeplinirii obligațiilor contractuale de către contrapărți.

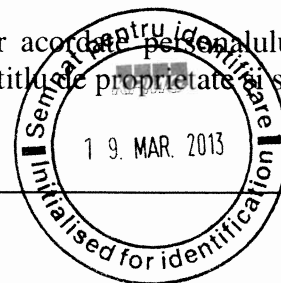
Expunerea maximă a Băncii la riscul de credit, fără a considera valoarea garanției, este reflectată în valoarea contabilă a activelor financiare.

Riscul de credit aferent operațiunilor de credit în monedă națională este monitorizat și controlat, după cum urmează.

Pentru a diminua expunerea la riscul de credit asociat creditelor acordate băncilor licențiate, Banca permanent monitorizează calitatea portofoliului de credite și situația financiară a debitorilor, și periodic evaluează reducerile pentru pierderi la credite și provizioanele pentru pierderi la angajamente condiționale, ajustându-le astfel încât să reflecte cea mai bună estimare curentă.

Riscul de credit asociat cu creditele „overnight” se gestionează zilnic prin utilizarea limitelor de politică monetară care conform actelor normative în vigoare, în caz de necesitate, permit reducerea până la zero a sumelor creditelor ce pot fi acordate de Bancă către băncile licențiate în cadrul facilităților permanente și prin asigurarea cu valori mobiliare de stat și certificate emise de Bancă, care au un grad înalt de lichiditate.

Pentru a reduce expunerea la riscul de credit aferent creditelor acordate personalului Băncii, Banca acceptă ca asigurare, în calitate de gaj, obiecte deținute cu titlu de proprietate și salarii.

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2012

4. Managementul riscului (continuare)

4.2 Riscul de credit (continuare)

Riscul de credit aferent efectuării tranzacțiilor în scopul gestionării rezervelor valutare este monitorizat prin selectarea instrumentelor investiționale cu lichiditate înaltă și un grad minim de risc, precum și stabilirea limitelor pe investiții și a controlului zilnic al acestora.

Totodată, un element esențial al gestionării riscului de credit este efectuarea de către Bancă a investițiilor în scopul gestionării rezervelor valutare în contrapărți sigure cu calitate creditară înaltă pe termen lung (minim A-^{*}), stabilită de agențiile internaționale de rating (Standard & Poor's, Moody's și Fitch Ratings) și autorizate de Bancă pentru tranzacțiile în valută străină.

Tabelul expus în continuare reprezintă activele financiare ale Băncii în baza rating-ului pe termen lung:

31 decembrie 2012

Ratingul pe termen lung ¹	Numerar și plasamente pe termen scurt în bănci	Aur monetar	Creanțe ale organizațiilor financiare internaționale	Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova ²	Credite acordate băncilor și altor persoane	Valori mobiliare investiționale	Alte active financiare	Total active financiare
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
AAA	500,044	-	2,303,437	-	-	9,181,920	-	11,985,401
AA+	6,833,502	-	-	-	-	8,272,762	-	15,106,264
AA-	4,250,180	-	-	-	-	-	-	4,250,180
A+	1,229,213	-	-	-	-	-	-	1,229,213
A	83	-	-	-	-	-	-	83
A-	3,825	-	-	-	-	-	-	3,825
BBB	995	-	-	-	-	-	-	995
BB+	8	-	-	-	-	-	-	8
Fără rating	-	47,593	-	2,075,425	305,818	-	1,572	2,430,408
Total	12,817,850	47,593	2,303,437	2,075,425	305,818	17,454,682	1,572	35,006,377

* Rating-urile sunt exprimate în formatul utilizat de agențiile Standard & Poor's și Fitch Ratings. Dat fiind faptul că agenția de rating Moody's utilizează un alt format de exprimare a ratingurilor, acestora li se atribuie echivalente Standard & Poor's sau Fitch Ratings, utilizând tabele de concordanță.

¹ Stabilit prin aplicarea ratingului minim atribuit de agențiile internaționale de rating (Standard & Poor's, Moody's și Fitch Ratings).

² Considerând funcția de agent fiscal al statului, precum și statutul specific al relațiilor între Guvern și Bancă în calitate de bancă centrală a statului, valorile mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova sunt incluse în categoria „Fără rating”. Totodată, la situația din 31 decembrie 2012, agenția internațională de rating Moody's menține pentru Republica Moldova nivelul de rating B3 (la 31 decembrie 2011: nivelul de rating B3).

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2012

4. Managementul riscului (continuare)

4.2 Riscul de credit (continuare)

31 decembrie 2011

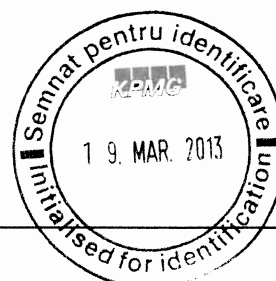
Ratingul pe termen lung	Numerar și plasamente pe termen scurt în bănci	Aur monetar	Creanțe ale organizațiilor financiare internaționale	Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova	Credite acordate băncilor și altor persoane	Valori mobiliare investiționale	Alte active financiare	Total active financiare
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
AAA	291,408	-	2,226,343	-	-	12,003,699	-	14,521,450
AA+	1,332,853	-	-	-	-	3,305,161	-	4,638,014
AA	973,062	-	-	-	-	-	-	973,062
AA-	1,412,353	-	-	-	-	-	-	1,412,353
A+	2,477,954	-	-	-	-	-	-	2,477,954
A	1,213,065	-	-	-	-	-	-	1,213,065
BBB	379	-	-	-	-	-	-	379
BB+	9	-	-	-	-	-	-	9
Fără rating	-	4,094	-	2,245,615	408,273	-	1,647	2,659,629
Total	7,701,083	4,094	2,226,343	2,245,615	408,273	15,308,860	1,647	27,895,915

Pentru cuantificarea riscului de credit la investițiile efectuate în valută străină se calculează valoarea riscului de credit aplicat portofoliului de investiții în baza coeficienților de default determinați de către agenția Standard & Poor's, pentru fiecare tip de rating, investițiile fiind divizate în zece categorii, conform coeficienților de default, pe scadențe anuale până la zece ani, inclusiv.

La situația din 31 decembrie 2012 expunerea la riscul de credit al portofoliului de valori mobiliare investiționale cuantificat în baza coeficienților de default determinat de agenția Standard & Poor's este prezentată după cum urmează:

	Păstrate până la scadență		La valoarea justă		Total		Ponderea în portofoliu, %
	MII LEI	MII USD	MII LEI	MII USD	MII LEI	MII USD	
31 decembrie 2012	23,332	1,934	14,628	1,213	37,960	3,147	0.13
31 decembrie 2011	14,150	1,208	16,746	1,429	30,896	2,637	0.13

Pentru a evalua diversificarea portofoliului activelor și a estima corect riscul de credit în funcție de aria geografică se prezintă clasificarea activelor Băncii în dependență de țara de investiție, cu excepția numerarului, care se clasifică în funcție de țara de origine:

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2012

4. Managementul riscului (continuare)

4.2 Riscul de credit (continuare)

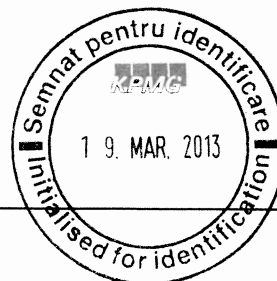
Țara	31 decembrie 2012	Ponderea	31 decembrie 2011	Ponderea
	MII LEI	%	MII LEI	%
Organizații Financiare Internaționale	7,618,528	21.76	7,711,428	27.64
SUA	6,095,181	17.41	4,638,014	16.63
Luxemburg	5,370,711	15.34	-	-
Olanda	4,453,105	12.72	2,633,711	9.44
Marea Britanie	3,349,407	9.57	1,579,429	5.66
Germania	2,910,497	8.32	4,495,646	16.12
Franța	1,564,631	4.47	1,328,594	4.76
Suedia	421,756	1.21	1,471,158	5.27
Norvegia	336,492	0.96	110,826	0.40
Austria	237,542	0.68	225,176	0.81
Finlanda	192,682	0.55	333,397	1.20
Danemarca	24,272	0.07	-	-
Elveția	112	-	707,983	2.54
Belgia	16	-	171	-
Alte țări	1,037	-	753	-
Moldova	2,430,408	6.94	2,659,629	9.53
Total active financiare	35,006,377	100.00	27,895,915	100.00

La articolul „Organizații Financiare Internaționale”, ponderea esențială o deține cota Republicii Moldova la FMI.

Pe parcursul anului 2012 au fost efectuate investiții în Luxemburg, fiind reprezentate de plasamente la termen la bancă comercială, cu rating-ul „AA+”.

La situația din 31 decembrie 2012, Banca nu a înregistrat careva restanțe la activele financiare pe care le deține. Pe parcursul anilor 2011 - 2012 reduceri pentru pierderi din deprecierea activelor financiare ale Băncii nu au fost formate.

În cursul anului 2012 s-au menținut îngrijorările privind riscul de credit aferent anumitor țări din zona euro, determinând speculații privind sustenabilitatea pe termen lung a zonei euro. Pe parcursul anului 2012, Banca Națională a Moldovei a promovat o politică investițională prudentă cu privire la expunerea față de țările și contrapărțile din zona euro. Rating-ul minim al emitenților de obligațiuni guvernamentale și al agențiilor guvernamentale din zona euro în care a investit Banca a fost „AA+”. Expunerea BNM față de alte contrapărți a fost limitată în dependență de rating, acceptându-se un calificativ minim atribuit de agențiile de rating al acestor investiții de „A-”.

4. Managementul riscului (continuare)

4.3 Riscul de lichiditate

Riscul de lichiditate reprezintă riscul că Banca nu-și va putea onora obligațiile de plată devenite scadente.

Scadențele activelor și obligațiunilor, precum și capacitatea de a înlocui la un cost acceptabil datoriile purtătoare de dobândă pe măsură ce acestea ajung la scadență, constituie factori importanți pentru evaluarea lichidității Băncii.

Riscul fluxurilor de numerar reprezintă discrepanța între fluxurile de numerar generate de active și obligațiuni, respectiv acest risc este nul atunci când aceste fluxuri coincid. Această categorie de risc se monitorizează zilnic în dinamică față de benchmark. Comparativ cu benchmark-ul de 365 zile, aplicat portofoliului de investiții, cu excluderea portofoliului gestionat extern și portofoliului valorilor mobiliare păstrate până la scadență, se permit devieri în scadența medie a portofoliului de investiții în valori ce nu depășesc +/- 20%.

Scadența medie ponderată a portofoliului de investiții gestionat de Bancă cu excluderea portofoliului valorilor mobiliare păstrate până la scadență și a obligațiunilor în valută străină este prezentată după cum urmează:

	31 decembrie 2012	31 decembrie 2011
	(zile)	(zile)
Portofoliu de investiții în valută străină gestionat de Bancă	366*	429
Obligațiuni în valută străină	1,326	1,185

* scadența medie ponderată a portofoliului de investiții total a constituit 758 de zile la situația din 31 decembrie 2012, comparativ cu 871 zile la situația din 31 decembrie 2011.

Riscul de lichiditate, în cazul portofoliului gestionat intern, cu excluderea portofoliului valorilor mobiliare păstrate până la scadență, este monitorizat permanent de către Bancă prin limitarea duratei maxime admisibile a scadenței portofoliului de investiții, ceea ce nu permite efectuarea investițiilor în instrumente cu scadențe mari (mai mari de 5 ani), prin urmare scadența rămasă a instrumentelor din portofoliul Băncii fiind diversificată.

4. Managementul riscului (continuare)

4.3 Riscul de lichiditate (continuare)

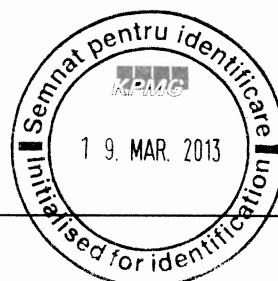
În cazul portofoliului gestionat extern, limitarea riscului de lichiditate se realizează prin prevederile Acordului de consultanță și management investițional, încheiat la 8 decembrie 2010 între Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BIRD) și Banca Națională a Moldovei, care stipulează că investițiile sunt gestionate în concordanță cu un benchmark (indicele Bank of America Merrill Lynch U.S. Treasuries, 1-3 ani), astfel încât durata portofoliului este corelată cu durata benchmark-ului. Se permit devieri ale duratei portofoliului de +/- 3 luni față de durata benchmark-ului.

Riscul de lichiditate pentru portofoliul valorilor mobiliare păstrate până la scadență este diminuat prin diversificarea scadenței investițiilor, fiind distribuite în intervalul de la 1 la 10 ani și prin limitarea ponderii acestui portofoliu în portofoliul total al valorilor mobiliare.

Lichiditatea este unul dintre criteriile de bază în determinarea componenței activelor valutare. Acest fapt reflectă necesitatea potențială de a transforma rezervele valutare în lichidități în scopuri de intervenție, în cazul în care apar așa necesități.

Valorile mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă deținute de Bancă sunt instrumente cu un grad înalt de lichiditate, ceea ce ar însemna că, ele ar putea fi vândute, în caz de necesitate, înainte de scadență.

Valorile mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova și deținute de Bancă pe parcursul anului 2012 au avut scadența contractuală maximă de 91 zile. La scadență aceste valori mobiliare au fost răscumpărate de Guvern și au fost emise în același volum noi valori mobiliare care au fost achiziționate de Bancă.

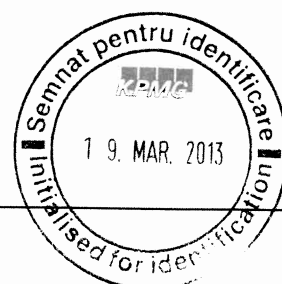
BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2012

4. Managementul riscului (continuare)

4.3 Riscul de lichiditate (continuare)

Analiza activelor și obligațiunilor financiare în funcție de scadența contractuală la situația din 31 decembrie 2012 este prezentată după cum urmează:

	0-3 luni	3-6 luni	6-12 luni	De la 1 la 2 ani	De la 2 la 5 ani	Mai mult de 5 ani	Scadență nedeterminată	Total
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
31 decembrie 2012								
Active								
Numerar și plasamente pe termen scurt în bănci	12,817,850	-	-	-	-	-	-	12,817,850
Aur monetar	-	-	-	-	-	-	47,593	47,593
Creanțe ale organizațiilor financiare internaționale	19,249	-	-	-	-	-	2,284,188	2,303,437
Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova	2,075,425	-	-	-	-	-	-	2,075,425
Credite acordate băncilor și altor persoane	23,842	23,888	48,024	96,781	105,000	8,283	-	305,818
Valori mobiliare investiționale	411,548	440,704	1,525,998	3,740,061	7,552,779	3,783,592	-	17,454,682
Alte active	1,572	-	-	-	-	-	-	1,572
Total active financiare	15,349,486	464,592	1,574,022	3,836,842	7,657,779	3,791,875	2,331,781	35,006,377
Obligațiuni								
Monedă națională în circulație	-	-	-	-	-	-	14,554,214	14,554,214
Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova	1,895,034	-	-	-	-	-	-	1,895,034
Disponibilități ale băncilor	5,976,044	-	-	-	-	-	-	5,976,044
Certificate emise de Banca Națională a Moldovei	3,741,385	-	-	-	-	-	-	3,741,385
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	45,322	80,723	142,367	358,182	1,942,610	3,065,217	2,287,589	7,922,010
Alte obligațiuni	175,803	-	-	-	-	-	-	175,803
Total obligațiuni financiare	11,833,588	80,723	142,367	358,182	1,942,610	3,065,217	16,841,803	34,264,490
Decalaj	3,515,898	383,869	1,431,655	3,478,660	5,715,169	726,658	(14,510,022)	741,887

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2012

4. Managementul riscului (continuare)

4.3 Riscul de lichiditate (continuare)

	0-3 luni	3-6 luni	6-12 luni	De la 1 la 2 ani	De la 2 la 5 ani	Mai mult de 5 ani	Scadență nedeterminată	Total
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
31 decembrie 2011								
Active								
Numerar și plasamente pe termen scurt în bănci	7,701,083	-	-	-	-	-	-	7,701,083
Aur monetar	-	-	-	-	-	-	4,094	4,094
Creanțe ale organizațiilor financiare internaționale	10,436	-	-	-	-	-	2,215,907	2,226,343
Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova	2,245,615	-	-	-	-	-	-	2,245,615
Credite acordate băncilor și altor persoane	32,793	25,175	50,295	100,309	191,391	8,310	-	408,273
Valori mobiliare investiționale	983,314	1,368,494	699,734	3,182,413	5,370,553	3,704,352	-	15,308,860
Alte active	1,647	-	-	-	-	-	-	1,647
Total active financiare	10,974,888	1,393,669	750,029	3,282,722	5,561,944	3,712,662	2,220,001	27,895,915
Obligațiuni								
Monedă națională în circulație	-	-	-	-	-	-	12,016,670	12,016,670
Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova	1,923,613	13,000	27,000	-	-	-	-	1,963,613
Disponibilități ale băncilor	5,139,722	-	-	-	-	-	-	5,139,722
Certificate emise de Banca Națională a Moldovei	2,908,032	-	-	-	-	-	-	2,908,032
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	19,401	77,831	94,397	254,021	1,318,345	2,074,946	2,216,622	6,055,563
Alte obligațiuni	63,995	-	-	-	-	-	-	63,995
Total obligațiuni financiare	10,054,763	90,831	121,397	254,021	1,318,345	2,074,946	14,233,292	28,147,595
Decalaj	920,125	1,302,838	628,632	3,028,701	4,243,599	1,637,716	(12,013,291)	(251,680)

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2012

4. Managementul riscului (continuare)

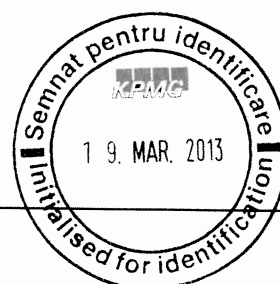
4.3 Riscul de lichiditate (continuare)

În tabelul de mai jos este prezentată analiza obligațiunilor financiare totale, inclusiv sumele dobânzilor viitoare în funcție de scadența contractuală la situația din 31 decembrie 2012.

Sumele aferente obligațiunilor viitoare au fost calculate utilizând datele disponibile la 31 decembrie 2012 (cursul oficial al leului moldovenesc, ratele dobânzilor la instrumentele monetar-creditare, etc.).

	0-3 luni	3-6 luni	6-12 luni	De la 1 la 2 ani	De la 2 la 5 ani	Mai mult de 5 ani	Scadență nedeterminată	Total
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
31 decembrie 2012								
Obligațiuni								
Monedă națională în circulație	-	-	-	-	-	-	14,554,214	14,554,214
Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova	1,895,438	-	-	-	-	-	-	1,895,438
Disponibilități ale băncilor	5,976,886	-	-	-	-	-	-	5,976,886
Certificate emise de Banca Națională a Moldovei	3,744,023	-	-	-	-	-	-	3,744,023
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale *	52,433	87,913	156,905	393,002	2,029,509	3,108,927	2,287,589	8,116,278
Alte obligațiuni	175,803	-	-	-	-	-	-	175,803
Total obligațiuni financiare	11,844,583	87,913	156,905	393,002	2,029,509	3,108,927	16,841,803	34,462,642
31 decembrie 2011								
Obligațiuni								
Monedă națională în circulație	-	-	-	-	-	-	12,016,670	12,016,670
Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova	1,924,466	13,705	28,041	-	-	-	-	1,966,212
Disponibilități ale băncilor	5,141,565	-	-	-	-	-	-	5,141,565
Certificate emise de Banca Națională a Moldovei	2,913,927	-	-	-	-	-	-	2,913,927
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale *	23,359	81,790	102,401	275,199	1,372,264	2,102,899	2,216,622	6,174,534
Alte obligațiuni	63,995	-	-	-	-	-	-	63,995
Total obligațiuni financiare	10,067,312	95,495	130,442	275,199	1,372,264	2,102,899	14,233,292	28,276,903

* Pentru angajamentele Facilității de creditare extinsă (ECF) (anterior Facilitatea de Reducere a Sărăciei și Creștere Economică (PRGF)) primite de la FMI, incluse în obligațiunile față de organizațiile financiare internaționale, în conformitate cu decizia consiliului directorilor executivi al FMI, în perioada 7 ianuarie 2010 - 31 decembrie 2013 dobânzile aferente nu se calculează.”

4. Managementul riscului (continuare)

4.4 Riscul de piață

Riscul de piață este riscul ca valoarea unui instrument financiar să fluctueze ca rezultat al schimbării prețurilor pieței, în rezultatul modificării ratelor dobânzii, ratelor de schimb valutar etc., chiar dacă aceste schimbări sânt cauzate de factori specifici titlurilor de valoare individuale sau emitentului acestora, sau factori care afectează toate titlurile de valoare tranzacționate pe piață.

Titlurile de stat sunt evaluate trimestrial la valoarea lor justă, determinată în baza ratelor dobânzilor la titlurile plasate prin licitațiile recente de pe piața primară și a celor tranzacționate recent pe piața secundară.

Riscul de piață aferent portofoliului de valori mobiliare investiționale este gestionat și monitorizat în baza metodologiei valorii expuse la Risc (VaR), care reprezintă interdependența între variabilele riscului. Banca aplică lunar metodologia VaR pentru a evalua expunerea la riscul de piață aferent pozițiilor pe care le deține și pentru a estima pierderile economice potențiale bazate pe un șir de parametri și asumări pentru diferite modificări ale condițiilor pieței.

Rezultatul evaluării riscului de piață prin metodologia VaR reprezintă pierderea potențială exprimată în unități monetare pentru portofoliul valorilor mobiliare în valută străină cu un grad de confidență de 95% și pentru o perioadă ulterioară de o lună. Acest calcul este furnizat de Sistemul Informațional Bloomberg.

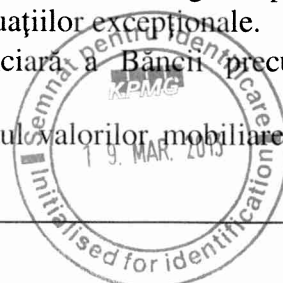
Valoarea expusă la risc a portofoliului de valori mobiliare în valută străină este prezentată după cum urmează:

	Păstrate până la		La valoarea justă		Total		Ponderea în portofoliu, %
	MII LEI	MII USD	MII LEI	MII USD	MII LEI	MII USD	
La 31 decembrie 2012	128,199	10,627	192,648	15,970	320,847	26,597	1.81
La 31 decembrie 2011	139,369	11,896	278,471	23,770	417,840	35,666	2.72

Cu toate că metodologia VAR este unul din instrumentele de bază pentru evaluarea riscului de piață, estimările pe care se bazează metodologia VAR conține anumite limitări, după cum este expus mai jos.

- Calculele se efectuează lunar, pentru luna viitoare, luând în considerație portofoliul de la finele lunii curente, asumând că nu vor fi efectuate tranzacții.
- Se asumă cu probabilitatea de 95% că pierderile nu vor depăși nivelul pierderilor calculate. Astfel, există o probabilitate nesemnificativă de 5% că pierderile efective vor depăși sumele estimate conform metodologiei VAR.
- Calculul se efectuează prin utilizarea datelor istorice astfel încât metodologia ar putea să nu identifice toate rezultatele posibile, în special rezultatele situațiilor excepționale.
- Rezultatul metodologiei VAR depinde de starea financiară a băncii precum și de volatilitatea pieței.

Limitările metodologiei VAR se aplică pentru întreg portofoliul valorilor mobiliare în valută străină.

4. Managementul riscului (continuare)

4.4 Riscul de piață (continuare)

4.4.1 Riscul ratei dobânzii

Riscul ratei dobânzii este riscul ca valoarea unui instrument financiar să fluctueze datorită schimbărilor nivelului ratei dobânzii pe piață.

Modificarea ratelor dobânzilor pe piața internă afectează valoarea portofoliului de valori mobiliare de stat al Băncii: o fluctuație de majorare /diminuare cu 5 p.p. față de rata de intrare în portofoliu a ratei dobânzii la titlurile deținute în portofoliu implică un impact de diminuare /majorare de circa 9,500 mii lei asupra capitalului Băncii.

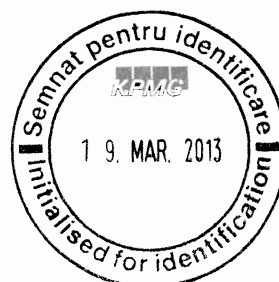
Modificarea ratelor dobânzii pe piața externă poate avea un impact asupra valorii portofoliului de investiții în valută străină, cât și asupra fluxului de mijloace bănești în viitor.

Cele mai sensibile instrumente la modificarea ratelor dobânzii pe piața externă sunt valorile mobiliare în valută străină, deoarece modificarea ratelor dobânzii afectează indirect prețul acestor active.

Totodată, în rezultatul fluctuațiilor ratelor dobânzii pe piața externă pot apărea divergențe negative dintre ratele dobânzii la portofoliul investițional în valută străină și ratele dobânzii la obligațiunile în valută ale Băncii.

La gestionarea riscului ratei dobânzii cauzat de evoluțiile pe piața externă, o atenție deosebită se acordă principiului diversificării portofoliului de investiții pe scadențe și pe valute.

Ratele medii aplicabile componentelor majore ale Bilanțului contabil au fost dezvăluite în notele la Situațiile financiare referitoare la aceste componente.

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2012

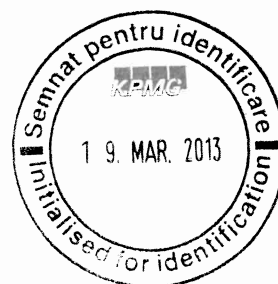
4. Managementul riscului (continuare)

4.4 Riscul de piață (continuare)

4.4.1 Riscul ratei dobânzii (continuare)

Analiza activelor și obligațiunilor financiare la 31 decembrie 2012 în funcție de ratele contractuale și data actualizării ratelor dobânzii acestora este prezentată după cum urmează:

	0-3 luni	3-6 luni	6-12 luni	De la 1 la 2 ani	De la 2 la 5 ani	Mai mult de 5 ani	Nepurtătoare de dobândă	Total
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
31 decembrie 2012								
Active								
Numerar și plasamente pe termen scurt în bănci	12,812,702	-	-	-	-	-	5,148	12,817,850
Aur monetar	-	-	-	-	-	-	47,593	47,593
Creanțe ale organizațiilor financiare internaționale	19,240	-	-	-	-	-	2,284,197	2,303,437
Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova	2,075,425	-	-	-	-	-	-	2,075,425
Credite acordate băncilor și altor persoane	31,229	23,810	47,604	95,008	99,884	8,283	-	305,818
Valori mobiliare investiționale	426,058	416,093	1,502,832	3,673,672	7,552,779	3,783,592	99,656	17,454,682
Alte active	-	-	-	-	-	-	1,572	1,572
Total active financiare	15,364,654	439,903	1,550,436	3,768,680	7,652,663	3,791,875	2,438,166	35,006,377
Obligațiuni								
Monedă națională în circulație	-	-	-	-	-	-	14,554,214	14,554,214
Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova	1,798,158	-	-	-	-	-	96,876	1,895,034
Disponibilități ale băncilor	3,957,420	-	-	-	-	-	2,018,624	5,976,044
Certificate emise de Banca Națională a Moldovei	3,741,385	-	-	-	-	-	-	3,741,385
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	2,805,129	80,723	142,367	327,281	1,044,509	1,229,460	2,292,541	7,922,010
Alte obligațiuni	-	-	-	-	-	-	175,803	175,803
Total obligațiuni financiare	12,302,092	80,723	142,367	327,281	1,044,509	1,229,460	19,138,058	34,264,490
Decalaj	3,062,562	359,180	1,408,069	3,441,399	6,608,154	2,562,415	(16,699,892)	741,887

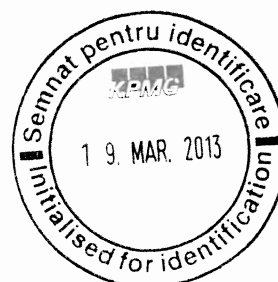
BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2012

4. Managementul riscului (continuare)

4.4 Riscul de piață (continuare)

4.4.1 Riscul ratei dobânzii (continuare)

	0-3 luni	3-6 luni	6-12 luni	De la 1 la 2 ani	De la 2 la 5 ani	Mai mult de 5 ani	Nepurtătoare de dobândă	Total
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
31 decembrie 2011								
Active								
Numerar și plasamente pe termen scurt în bănci	7,696,441	-	-	-	-	-	4,642	7,701,083
Aur monetar	-	-	-	-	-	-	4,094	4,094
Creanțe ale organizațiilor financiare internaționale	10,431	-	-	-	-	-	2,215,912	2,226,343
Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova	2,245,615	-	-	-	-	-	-	2,245,615
Credite acordate băncilor și altor persoane	41,444	24,114	48,172	96,065	190,150	8,228	100	408,273
Valori mobiliare investiționale	1,021,053	1,354,275	689,407	3,182,413	5,306,187	3,704,352	51,173	15,308,860
Alte active	-	-	-	-	-	-	1,647	1,647
Total active financiare	11,014,984	1,378,389	737,579	3,278,478	5,496,337	3,712,580	2,277,568	27,895,915
Obligațiuni								
Monedă națională în circulație	-	-	-	-	-	-	12,016,670	12,016,670
Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova	1,747,359	-	-	-	-	-	216,254	1,963,613
Disponibilități ale băncilor	3,606,252	-	-	-	-	-	1,533,470	5,139,722
Certificate emise de Banca Națională a Moldovei	2,908,032	-	-	-	-	-	-	2,908,032
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	1,455,467	77,831	94,397	254,021	913,654	1,040,736	2,219,457	6,055,563
Alte obligațiuni	-	-	-	-	-	-	63,995	63,995
Total obligațiuni financiare	9,717,110	77,831	94,397	254,021	913,654	1,040,736	16,049,846	28,147,595
Decalaj	1,297,874	1,300,558	643,182	3,024,457	4,582,683	2,671,844	(13,772,278)	(251,680)

4. Managementul riscului (continuare)

4.4 Riscul de piață (continuare)

4.4.1 Riscul ratei dobânzii (continuare)

Activele și obligațiunile generatoare de dobânzi, în special cuprind numerar și echivalente de numerar în valută străină, valori mobiliare, depozite acceptate, certificate emise de bancă precum și împrumuturi acordate de către organizații financiare internaționale. Ele implică rate fixe ale dobânzilor, cu excepția conturilor curente cu solduri remunerabile care sunt legate de ratele REPO, EONIA, EURIBOR, contului curent la FMI și angajamentele Facilității de Finanțare Extinsă (EFF), la care se aplică rate variabile stabilite săptămânal de FMI, precum și pentru unele credite acordate băncilor pe termen scurt și mediu și pentru creditarea cooperativelor de construcție a locuințelor (CCL), la care sunt stabilite rate flotante (în dependență de modificarea ratei de bază a Băncii și de modificarea ratei de bază la creditele acordate pe termen lung). Excepție face și o valoare mobilă din portofoliul gestionat extern cu dobândă flotantă, care se modifică trimestrial.

Pentru a determina riscul ratei dobânzii aferent plasamentelor la vedere și la termen în valută străină, Banca calculează veniturile /pierderile posibile asumând o majorare /diminuare cu 0.5 p.p. a ratei dobânzii la aceste instrumente.

Conform soldului mediu al depozitelor la vedere și la termen pentru anul 2012, valoarea veniturilor /pierderilor posibile de la majorarea /diminuarea ratei dobânzii cu 0.5 p.p. este după cum urmează:

	MII MDL	MII USD
Anul 2012	+/-50,817	+/-4,213
Anul 2011	+/-41,214	+/-3,518

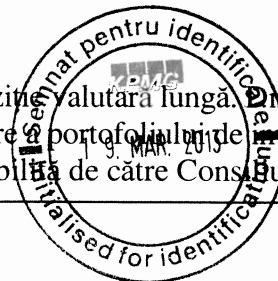
Sensibilitatea prețului valorilor mobiliare evaluate la valoarea justă din portofoliul de investiții la modificarea ratelor dobânzii este evaluată aplicând PV01. PV01 este o metodă de cuantificare a riscului ratei dobânzii care constă în determinarea diferenței dintre valoarea de piață a portofoliului valorilor mobiliare la valoarea justă și valoarea acestuia calculată în cazul modificării ratelor profitabilității cu 0.01 p.p. O modificare a ratei profitabilității cu 0.01 p.p. duce la modificarea invers proporțională a valorii portofoliului calculată aplicând metoda PV01.

La situația din 31 decembrie 2012 modificarea ratei profitabilității cu 0.01 p.p., duce la modificarea valorii prezente a portofoliului de investiții în valori mobiliare evaluate la valoarea justă cu 6,014 mii lei sau cu 499 mii USD, ceea ce reprezintă 0.03% din portofoliul valorilor mobiliare evaluate la valoarea justă.

4.4.2 Riscul valutar

Riscul valutar este riscul ca valoarea instrumentelor financiare să varieze ca urmare a modificării cursului oficial al leului moldovenesc.

În procesul de gestionare a rezervelor valutare Banca deține o poziție valutară lungă. Diminuarea riscului valutar se realizează prin aplicarea politicii de diversificare a portofoliului de investiții. Structura valutară normativă a portofoliului de investiții este stabilită de către Consiliul de

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2012

4. Managementul riscului (continuare)

4.4 Riscul de piață (continuare)

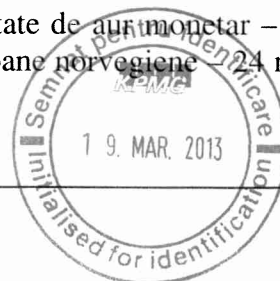
4.4.2 Riscul valutar (continuare)

administrație al Băncii și are drept scop acoperirea riscului valutar printr-o corespondență adecvată a compoziției valutare a activelor și pasivelor, și printr-un orizont investițional acceptabil pentru deservirea obligațiunilor externe curente și implementării politicii valutare a statului. La data de 31 decembrie 2012 ponderea dolarului SUA în structura valutară normativă constituia 45%, euro – 35%, lira sterlină – 15%, francul elvețian – 3% și yenul japonez – 2% (la 31 decembrie 2011 – aceeași structură). Ponderea fiecărei valute în portofoliul de investiții al Băncii poate devia în limita de +/- 10% de la structura valutară normativă.

La 31 decembrie 2012, Banca avea următoarea poziție valutară:

	MDL	USD	EUR	GBP	CHF	XDR	Alte valute	Total
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
31 decembrie 2012								
Active								
Numerar și plasamente pe termen scurt în bănci	-	6,954,258	3,688,475	2,173,958	113	-	1,046	12,817,850
Aur monetar	-	-	-	-	-	-	47,593	47,593
Creanțe ale organizațiilor financiare internaționale	-	-	-	-	-	2,303,437	-	2,303,437
Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova	2,075,425	-	-	-	-	-	-	2,075,425
Credite acordate băncilor și altor persoane	305,818	-	-	-	-	-	-	305,818
Valori mobiliare investiționale	-	9,114,407	6,687,831	1,652,444	-	-	-	17,454,682
Alte active	1,452	120	-	-	-	-	-	1,572
Total active financiare	2,382,695	16,068,785	10,376,306	3,826,402	113	2,303,437	48,639	35,006,377
Obligațiuni								
Monedă națională în circulație	14,554,214	-	-	-	-	-	-	14,554,214
Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova	1,807,886	3,169	83,979	-	-	-	-	1,895,034
Disponibilități ale băncilor	3,691,430	819,462	1,465,152	-	-	-	-	5,976,044
Certificate emise de Banca Națională a Moldovei	3,741,385	-	-	-	-	-	-	3,741,385
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	(4,803)	-	-	-	-	7,926,813	-	7,922,010
Alte obligațiuni	174,383	1,292	123	5	-	-	-	175,803
Total obligațiuni financiare	23,964,495	823,923	1,549,254	5	-	7,926,813	-	34,264,490
Decalaj	(21,581,800)	15,244,862	8,827,052	3,826,397	113	(5,623,376)	48,639	741,887

La situația din 31 decembrie 2012, alte valute sunt reprezentate de aur monetar – 47,593 mii lei, ruble rusești – 979 mii lei, lei românești – 30 mii lei, coroane norvegiene – 24 mii lei, yen japonezi – 12 mii lei și coroane daneze – o mie lei.

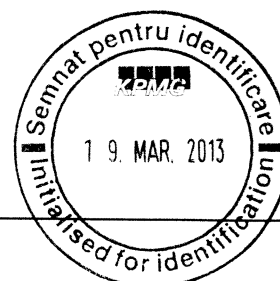
BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2012

4. Managementul riscului (continuare)

4.4 Riscul de piață (continuare)

4.4.2 Riscul valutar (continuare)

	MDL	USD	EUR	GBP	CHF	XDR	Alte valute	Total
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
31 decembrie 2011								
Active								
Numerar și plasamente pe termen scurt în bănci	-	2,881,539	2,326,597	2,491,997	190	-	760	7,701,083
Aur monetar	-	-	-	-	-	-	4,094	4,094
Creanțe ale organizațiilor financiare internaționale	-	-	-	-	-	2,226,343	-	2,226,343
Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova	2,245,615	-	-	-	-	-	-	2,245,615
Credite acordate băncilor și altor persoane	408,273	-	-	-	-	-	-	408,273
Valori mobiliare investiționale	-	6,796,441	6,903,540	1,608,879	-	-	-	15,308,860
Alte active	1,570	77	-	-	-	-	-	1,647
Total active financiare	2,655,458	9,678,057	9,230,137	4,100,876	190	2,226,343	4,854	27,895,915
Obligațiuni								
Monedă națională în circulație	12,016,670	-	-	-	-	-	-	12,016,670
Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova	1,787,600	8,171	167,842	-	-	-	-	1,963,613
Disponibilități ale băncilor	3,076,908	708,228	1,354,586	-	-	-	-	5,139,722
Certificate emise de Banca Națională a Moldovei	2,908,032	-	-	-	-	-	-	2,908,032
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	5,279	-	-	-	-	6,050,284	-	6,055,563
Alte obligațiuni	62,706	1,198	84	4	3	-	-	63,995
Total obligațiuni financiare	19,857,195	717,597	1,522,512	4	3	6,050,284	-	28,147,595
Decalaj	(17,201,737)	8,960,460	7,707,625	4,100,872	187	(3,823,941)	4,854	(251,680)

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2012

4. Managementul riscului (continuare)

4.4 Riscul de piață (continuare)

4.4.2 Riscul valutar (continuare)

Pentru a estima riscul valutar aferent activelor și obligațiunilor în valută străină, sunt calculate veniturile /pierderile nerealizate posibile, asumând o deviere de +/-5% a cursului oficial al leului moldovenesc față de valutele în care aceste active și obligațiuni sunt denominate. Conform situației la 31 decembrie 2012 și 31 decembrie 2011, respectiv, valoarea impactului posibil asupra profitului și capitalului Băncii este evaluată după cum urmează:

	31 decembrie 2012		31 decembrie 2011	
	MII LEI Profit	MII LEI Capital	MII LEI Profit	MII LEI Capital
MDL față de USD	+/- 762,243	+/- 762,243	+/- 448,023	+/- 448,023
MDL față de EUR	+/- 441,442	+/- 441,442	+/- 385,539	+/- 385,539
MDL față de GBP	+/- 191,320	+/- 191,320	+/- 205,044	+/- 205,044
MDL față de CHF	+/- 6	+/- 6	+/- 9	+/- 9
MDL față de XDR	+/- 281,169	+/- 281,169	+/- 191,197	+/- 191,197
MDL față de alte valute	+/-52	+/-52	+/-38	+/-38

Notă: În cazul aprecierii MDL față de valutele respective se generează pierderi nerealizate și viceversa, în cazul deprecierei se generează venituri nerealizate, excepție fiind XDR, pentru care aprecierea MDL față de XDR generează venituri nerealizate, iar deprecierea generează pierderi nerealizate.

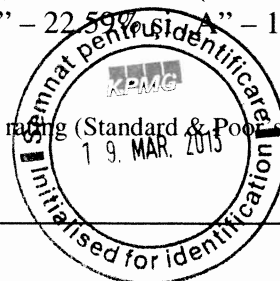
5. Numerar și plasamente pe termen scurt în bănci

	31 decembrie 2012	31 decembrie 2011
	MII LEI	MII LEI
Numerar în valută străină	1,046	1,913
Conturi Nostro	1,620,394	1,343,107
Depozite la termen în valută străină	11,196,410	6,356,063
	12,817,850	7,701,083

Numerarul și plasamentele pe termen scurt în bănci nu include numerarul în monedă națională aflat în casa Băncii, fiind diminuată cu suma respectivă și poziția „Monedă națională în circulație” (Nota 14). Acest mod de prezentare a numerarului este considerat adecvat ținând cont de calitatea Băncii de emitent a monedei naționale.

La finele perioadei de gestiune depozitele la termen în valută străină au fost plasate la instituții financiare cu ratingul¹: „AA+” – 60.96%, „AA-” – 37.96% și „A+” – 1.08% (la 31 decembrie 2011: „AA+” – 20.84%, „AA” – 15.31%, „AA-” – 22.20%, „A+” – 22.59%, „A” – 19.06%).

¹ Stabilit prin aplicarea ratingului minim atribuit de agențiile internaționale de rating (Standard & Poor's, Moody's și Fitch Ratings).

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2012

6. Aur monetar

	31 decembrie 2012	31 decembrie 2011
	MII LEI	MII LEI
Aur monetar	47,593	4,094
	47,593	4,094

Aurul monetar reprezintă cantitatea de 74,133.48 grame de aur pur (31 decembrie 2011 – 7,070.01 grame), sub formă de lingouri, de calitate Good Delivery (în conformitate cu cerințele London Bullion Market Association). Prețul de reevaluare al aurului la 31 decembrie 2012 a fost de 641.9843 lei/gram.

7. Creanțe ale /obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale

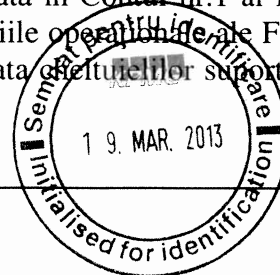
	31 decembrie 2012	31 decembrie 2011
	MII LEI	MII LEI
Active		
Cota Republicii Moldova la Fondul Monetar Internațional (FMI)	2,284,188	2,215,907
Cont curent la FMI	19,249	10,436
	2,303,437	2,226,343
Obligațiuni		
Cont 1	2,284,096	2,215,817
Cont 2	94	91
Total disponibilități ale FMI	2,284,190	2,215,908
Alte organizații internaționale	3,399	715
Credite acordate de FMI	5,634,421	3,838,940
	7,922,010	6,055,563

Republica Moldova a aderat la FMI la 12 august 1992. Banca activează în calitate de agent al statului la efectuarea tranzacțiilor financiare cu FMI și în calitate de depozitar pentru menținerea conturilor FMI. Calitatea de membru în cadrul FMI este distribuită în bază de cotă.

Cota membrului este determinată în urma acceptării în calitate de membru și este, periodic, majorată conform Revizuirii Generale a Cotelor. Cota formează baza pentru relațiile financiare și organizaționale cu FMI și determină, printre altele, dreptul relativ de vot al membrului, accesul maxim la finanțarea FMI și cota de membru în orice alocație a XDR.

Contul Cota FMI reflectă plata inițială și ulterioară a cotei și este un activ al membrului FMI. Până la 25% este achitat Fondului Monetar Internațional de către fiecare membru în active de rezervă specificate de FMI și restul sumei este achitată în valuta țării membre.

Partea cotei spre achitare în moneda națională este depozitată în Contul nr.1 al FMI și Contul nr. 2 al FMI. Contul nr.1 al FMI este utilizat pentru tranzacțiile operaționale ale FMI (procurări, răscumpărări), iar Contul nr.2 al FMI este utilizat pentru plata cotelor suportate de FMI în moneda națională a țării membre.

7. Creanțe ale /obligățiuni față de organizațiile financiare internaționale (continuare)

Sumele incluse în Bilanțul contabil în cadrul articolului „Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale” includ, de asemenea, și creditele primite de Bancă de la FMI. Aceste credite sunt exprimate în Drepturi Speciale de Tragere (XDR), iar în Bilanțul contabil sunt prezentate în echivalentul MDL la finele perioadei de gestiune.

La 31 decembrie 2012 soldul creditelor primite de la FMI este:

- Angajamente ECF – 154,054 mii XDR (la 31 decembrie 2011 – 133,704 mii XDR);
- Angajamente EFF – 149,120 mii XDR (la 31 decembrie 2011 – 80,000 mii XDR).

Facilitatea de creditare extinsă (ECF, anterior PRGF) reprezintă împrumuturi acordate țărilor sărace cu PIB mai mic de 1,095 USD pe persoană. FMI a acordat credite în cadrul ECF pentru o perioadă de 10 ani cu perioada de grație de 5.5 ani. Rata dobânzii pentru aceste credite este de 0.25% pe an.

Facilitatea de finanțare extinsă (EFF) reprezintă împrumuturi acordate membrilor pentru finanțarea deficitului balanței de plăți. FMI acordă credite în cadrul EFF pentru o perioadă de 10 ani cu perioada de grație de 4.5 ani. Rata dobânzii pentru acest tip de credite este variabilă și este stabilită săptămânal de către FMI. Pentru perioada de referință, rata medie a constituit 1.11% anual.

Alte organizații internaționale reprezintă disponibilitățile Băncii Internaționale de Reconstrucție și Dezvoltare și ale Asociației Multilaterale de Garantare a Investițiilor.

8. Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova

	31 decembrie 2012	31 decembrie 2011
	MII LEI	MII LEI
Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova	2,086,526	2,274,182
Scont la valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova	(11,239)	(30,703)
Reevaluarea valorilor mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova	138	2,136
	2,075,425	2,245,615

La 31 decembrie 2012 portofoliul Băncii a fost compus din valori mobiliare de stat emise și transmise Băncii ca rezultat al convertirii în valori mobiliare de stat a împrumuturilor contractate de la Bancă în anii precedenți. Aceste valori mobiliare sunt clasificate ca active disponibile pentru vânzare și sunt reflectate la valoarea justă.

Valorile mobiliare de stat aflate în portofoliul Băncii Naționale sunt unul din instrumentele monetare la care Banca poate apela în orice moment în scopul realizării politicii monetare. Astfel, Banca deținând dreptul incontestabil de a tranzacționa aceste instrumente pe piața secundară, își asigură abilitatea de a le transforma în lichidități pe parcursul menținerii acestora în portofoliul Băncii.

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2012

8. Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova (continuare)

Din aceste considerente, valorile mobiliare de stat cu scadența mai mică de 3 luni de la data achiziționării sunt clasificate ca numerar sau echivalente de numerar în cadrul Situației fluxurilor de mijloace bănești.

Pe parcursul trimestrului IV al anului 2012, Ministerul Finanțelor a răscumpărat definitiv din portofoliul Băncii valorile mobiliare de stat în sumă de 150 milioane lei la prețul de vânzare-cumpărare. Valorile mobiliare de stat rămase, la scadență, au fost răscumpărate de Guvern și au fost emise în același volum noi valori mobiliare care au fost transmise Băncii.

Valorile mobiliare de stat deținute în portofoliul Băncii la 31 decembrie 2012 au avut scadența contractuală maximă de 91 zile. Rata medie a dobânzii aferentă portofoliului de valori mobiliare de stat deținute de Bancă la 31 decembrie 2012 a constituit 4.50% (la 31 decembrie 2011 – 11.02%).

9. Credite acordate băncilor și altor persoane

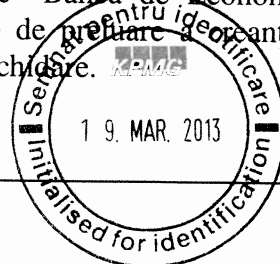
	31 decembrie 2012	31 decembrie 2011
	MII LEI	MII LEI
Credite acordate băncilor pe termen scurt și mediu	279,425	380,167
Credite acordate băncilor pentru creditarea cooperativelor de construcție a locuințelor	10,673	13,933
Credite acordate altor persoane	15,720	14,173
	305,818	408,273

Acest articol include soldul creditelor acordate băncilor licențiate pe termen scurt și mediu, soldul creditelor acordate băncilor licențiate în anii 1993-2000 pentru creditarea cooperativelor de construcție a locuințelor, precum și soldul creditelor acordate salariaților Băncii, ajustate la suma reducerii și dobânda calculată la aceste credite. Diminuarea soldului la acest articol cu 102,455 mii lei s-a produs în urma rambursării creditelor acordate băncilor.

La situația din 31 decembrie 2012, datoria creditoare a băncilor a constituit 290,098 mii lei, fiind reprezentată prin creditele acordate pentru protejarea integrității sistemului bancar în sumă de 279,425 mii lei și pentru creditarea cooperativelor de construcție a locuințelor în sumă de 10,673 mii lei.

Creditele acordate pentru creditarea cooperativelor de construcție a locuințelor au fost acordate cu rată fixă de 10 %, pentru creditele acordate pe termen de 25 ani, și cu rata de bază a Băncii la creditele acordate pe termen lung, variabilă pe perioada acțiunii contractului, pentru creditele acordate pe termen de 15 ani.

În conformitate cu *Legea privind unele măsuri de asigurare a stabilității financiare* nr. 190 din 30.09.2011, Ministerul Finanțelor a emis și transmis către "Banca de Economii" S.A. (în continuare Banca de Economii) obligațiuni de stat în scop de preluare a datoriilor Băncii de Economii față de B.C. "Investprivatbank" S.A. în proces de lichidare.

9. Credite acordate băncilor și altor persoane (continuare)

Obligațiunile de stat au fost emise în volum de 428,500 mii lei la valoarea nominală. Pentru creditul dat, acordat Băncii de Economii în scopul protejării integrității sistemului bancar a fost stabilită o rată de dobândă preferențială. Data scadenței creditului este 30 decembrie 2015, rambursarea creditului fiind prevăzută trimestrial, în părți egale.

Conform condițiilor contractelor de credit, Banca are dreptul de a percepe incontestabil din contul LORO al băncii respective creditul și dobânda ajunse la scadență și neachitate. Suplimentar, tranzacționarea de către Banca de Economii pe piața secundară, inclusiv grevarea, obligațiunilor de stat primite de la Ministerul Finanțelor, nu se admite.

În rezultatul monitorizării situației "Banca de Economii" S.A. și analizei individuale a creditului dat, au fost estimate repercusiunile viitoare posibile astfel încât nu s-a constatat necesitatea de a forma reduceri pentru pierderi din deprecierea creditului acordat.

La situația din 31 decembrie 2012 gajul depus de către bănci ca asigurare a rambursării creditelor acordate și a dobânzilor aferente constituie 192,245 mii lei (la 31 decembrie 2011: 211,391 mii lei). La situația din 31 decembrie 2012 gajul depus de către salariați ca asigurare a rambursării creditelor acordate și a dobânzilor aferente constituie 21,985 mii lei (la 31 decembrie 2011: 19,145 mii lei).

Pe parcursul anilor 2011 – 2012 nu au fost formate reduceri pentru pierderi din deprecierea creditelor.

10. Valori mobiliare investiționale

Poziția „Valori mobiliare investiționale” din Bilanțul contabil include două categorii de active financiare, după cum este prezentat mai jos:

	31 decembrie 2012	31 decembrie 2011
	MII LEI	MII LEI
Valori mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere	11,847,622	10,931,404
Valori mobiliare în valută străină cu cupon	11,844,007	10,404,350
Valori mobiliare în valută străină cu scont	3,615	527,054
Valori mobiliare în valută străină păstrate până la scadență	5,607,060	4,377,456
Valori mobiliare în valută străină cu cupon	5,607,060	4,377,456
Valori mobiliare în valută străină cu scont	-	-
Total valori mobiliare investiționale	17,454,682	15,308,860

Portofoliul de valori mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere deținute de Bancă sunt reprezentate, în principal, de valori mobiliare emise de Guvernele și agențiile guvernamentale din Statele Unite ale Americii, Uniunea Europeană și valori mobiliare supranaționale.

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2012

10. Valori mobiliare investiționale (continuare)

Portofoliul de valori mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă din componența poziției „Valori mobiliare investiționale” a Bilanțului contabil, este prezentat mai jos:

	31 decembrie 2012	31 decembrie 2011
	MII LEI	MII LEI
Valori mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă (valoarea nominală)	11,618,457	10,820,305
Dobânzi aferente valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă	52,866	38,239
Reevaluarea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă	176,299	72,860
Valori mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere	11,847,622	10,931,404

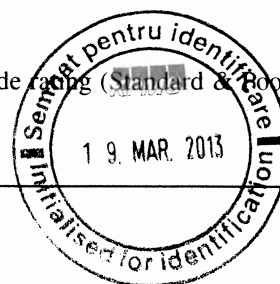
Valorile mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere sunt reevaluate lunar și poartă o rată a dobânzii fixă cuprinsă între 0.16% și 2.86% (la 31 decembrie 2011: 0.14% și 4.38%), cu excepția unei valori mobiliare în volum de 5,5 milioane USD cu rata dobânzii flotantă care se modifică trimestrial (la 31 decembrie 2012 rata dobânzii constituind 0.40%). Valorile mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere includ și dobânda acumulată care la 31 decembrie 2012 constituie 54,358 mii lei (la 31 decembrie 2011: 48,506 mii lei).

La situația din 31 decembrie 2012, valorile mobiliare evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere emise de nerezidenți disponibile în portofoliul Băncii ce dețin cel mai înalt rating¹ – „AAA” constituiau 53.41% și valorile mobiliare cu ratingul „AA+” constituiau 46.59% (la 31 decembrie 2011: „AAA” - 76.00% și „AA+” - 24.00%). Creșterea investițiilor cu rating „AA+” se datorează diminuării ratingului Franței, al agențiilor guvernamentale franceze și al unor emitenți ai obligațiunilor supranaționale.

În perioada de gestiune au fost vândute și au ajuns la scadență valori mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere cu valoarea nominală totală de 454,105 mii USD; 186,500 mii EUR și 25,000 mii GBP (în anul 2011 au fost vândute și au ajuns la scadență 551,151 mii USD; 386,000 mii EUR și 173,269 mii GBP). Totodată, în perioada de gestiune au fost procurate valori mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă cu valoarea nominală totală de 555,065 mii USD; 133,500 mii EUR și 20,000 mii GBP (în anul 2011: 718,104 mii USD; 234,500 mii EUR și 115,600 mii GBP).

Conform Acordului de consultanță și management investițional încheiat între Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BIRD) și Bancă, BIRD a devenit consultantul și mandatarul Băncii pentru administrarea unei părți a activelor externe, limitate la 20% din activele oficiale de rezervă.

¹ Stabilit prin aplicarea ratingului minim atribuit de agențiile internaționale de rating (Standard & Poor's, Moody's și Fitch Ratings).

10. Valori mobiliare investiționale (continuare)

La prima etapă investițiile în cadrul acestui program sunt efectuate în valori mobiliare în USD emise de Trezoreria SUA, agenții guvernamentale și supranaționale. Aceste active sunt prezentate în cadrul valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere.

La 31 decembrie 2012 valoarea de bilanț a valorilor mobiliare în valută străină gestionate extern constituia 2,458,744 mii lei (la 31 decembrie 2011: 2,368,171 mii lei).

Conform deciziei Consiliul de administrație al Băncii portofoliul de investiții clasificat ca valori mobiliare păstrate până la scadență trebuie să dețină o pondere de până la 20% din activele oficiale de rezervă ale Băncii. Volumul și structura activelor valutare și perspectiva fluxurilor viitoare de mijloace bănești permit menținerea până la scadență a valorilor mobiliare din portofoliul dat.

La 31 decembrie 2012 ponderea valorilor mobiliare păstrate până la scadență în activele oficiale de rezervă ale Băncii constituia 18.48% (la 31 decembrie 2011: 19.01%).

	31 decembrie 2012	31 decembrie 2011
	MII LEI	MII LEI
Valori mobiliare în valută străină păstrate până la scadență (valoarea nominală)	5,446,938	4,224,245
Dobânzi aferente valorilor mobiliare în valută străină păstrate până la scadență	160,122	153,211
Valori mobiliare în valută străină păstrate până la scadență	5,607,060	4,377,456

Valorile mobiliare păstrate până la scadență poartă o rată anuală a dobânzii fixă cuprinsă între 0.33% și 3.21%.

La 31 decembrie 2012 ponderea valorilor mobiliare cu ratingul „AAA” constituia 50.91%, iar a celor cu ratingul „AA+” – 49.09% (la 31 decembrie 2011: „AAA” constituia 84.43% și „AA+” - 15.57%). Creșterea investițiilor cu rating „AA+” se datorează diminuării ratingului Franței, Austriei, al agențiilor guvernamentale din țările respective și al unor emitenți ai obligațiunilor supranaționale.

Portofoliul de valori mobiliare în valută străină păstrat până la scadență conține valori mobiliare emise de Guvernele și agențiile guvernamentale din Statele Unite ale Americii, Uniunea Europeană și cele emise de instituții supranaționale.

În perioada de gestiune pentru suplinirea portofoliului de valori mobiliare în valută străină păstrate până la scadență au fost procurate valori mobiliare cu valoarea nominală totală de 70,100 mii USD și 10,000 mii EUR.

Pe parcursul anului nu au fost formate reduceri pentru pierderi din deprecierea valorilor mobiliare păstrate până la scadență.

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2012

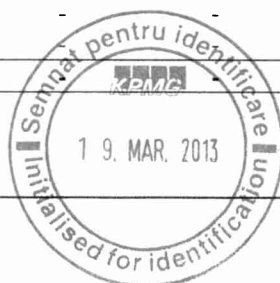
11. Valoarea justă a instrumentelor financiare

Instrumentele financiare ale Băncii constau din numerar și plasamente pe termen scurt în bănci, aur monetar, creanțe ale organizațiilor financiare internaționale, valori mobiliare, credite acordate băncilor și altor persoane, monedă națională în circulație, disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova și disponibilități ale băncilor, Certificate emise de Banca Națională a Moldovei, obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale și alte active și obligațiuni financiare.

Activele financiare ale Băncii se evaluează la valoarea justă cu excepția numerarului și plasamentelor pe termen scurt în bănci, creanțelor organizațiilor financiare internaționale, creditelor acordate băncilor și altor persoane și valorilor mobiliare păstrate până la scadență care se evaluează la cost amortizat. Obligațiunile financiare sunt evaluate la cost amortizat.

În tabelul de mai jos este prezentată valoarea de bilanț și valoarea justă a activelor și obligațiunilor financiare ale Băncii.

	La valoarea justă prin profit sau pierdere	Păstrate până la scadență	Credite și creanțe	La valoarea justă disponibile pentru vânzare	Altele la cost amortizat	Total	Valoarea Justă
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
31 decembrie 2012							
Active							
Numerar și plasamente pe termen scurt în bănci	-	-	12,817,850	-	-	12,817,850	12,817,850
Aur monetar	-	-	-	47,593	-	47,593	47,593
Creanțe ale organizațiilor financiare internaționale	-	-	2,303,437	-	-	2,303,437	2,303,437
Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova	-	-	-	2,075,425	-	2,075,425	2,075,425
Credite acordate băncilor și altor persoane	-	-	305,818	-	-	305,818	305,818
Valori mobiliare investiționale:							
Evaluate la valoarea justă	11,847,622	-	-	-	-	11,847,622	11,847,622
Evaluate la cost amortizat	-	5,607,060	-	-	-	5,607,060	5,889,330
Alte active			1,572			1,572	1,572
Total active financiare	11,847,622	5,607,060	15,428,677	2,123,018	-	35,006,377	35,288,647
Obligațiuni							
Monedă națională în circulație	-	-	-	-	14,554,214	14,554,214	14,554,214
Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova	-	-	-	-	1,895,034	1,895,034	1,895,034
Disponibilități ale băncilor	-	-	-	-	5,976,044	5,976,044	5,976,044
Certificate emise de Banca Națională a Moldovei	-	-	-	-	3,741,385	3,741,385	3,741,385
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	-	-	-	-	7,922,010	7,922,010	7,922,010
Alte obligațiuni	-	-	-	-	175,803	175,803	175,803
Total obligațiuni financiare	-	-	-	-	34,264,490	34,264,490	34,264,490

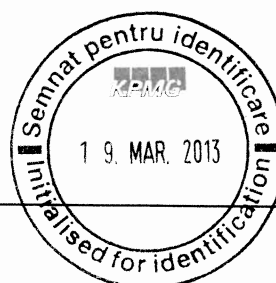

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2012

11. Valoarea justă a instrumentelor financiare (continuare)

	La valoarea justă prin profit sau pierdere	Păstrate până la scadență	Credite și creanțe	La valoarea justă disponibile pentru vânzare	Altele la cost amortizat	Total	Valoarea Justă
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
31 decembrie 2011							
Active							
Numerar și plasamente pe termen scurt în bănci	-	-	7,701,083	-	-	7,701,083	7,701,083
Aur monetar	-	-	-	4,094	-	4,094	4,094
Creanțe ale organizațiilor financiare internaționale	-	-	2,226,343	-	-	2,226,343	2,226,343
Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova	-	-	-	2,245,615	-	2,245,615	2,245,615
Credite acordate băncilor și altor persoane	-	-	408,273	-	-	408,273	408,273
Valori mobiliare investiționale:							
Evaluate la valoarea justă	10,931,404	-	-	-	-	10,931,404	10,931,404
Evaluate la cost amortizat	-	4,377,456	-	-	-	4,377,456	4,385,367
Alte active			1,647	-		1,647	1,647
Total active financiare	10,931,404	4,377,456	10,337,346	2,249,709	-	27,895,915	27,903,826
Obligațiuni							
Monedă națională în circulație	-	-	-	-	12,016,670	12,016,670	12,016,670
Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova	-	-	-	-	1,963,613	1,963,613	1,963,613
Disponibilități ale băncilor	-	-	-	-	5,139,722	5,139,722	5,139,722
Certificate emise de Banca Națională a Moldovei	-	-	-	-	2,908,032	2,908,032	2,908,032
Obligațiuni față de organizațiile financiare internaționale	-	-	-	-	6,055,563	6,055,563	6,055,563
Alte obligațiuni	-	-	-	-	63,995	63,995	63,995
Total obligațiuni financiare	-	-	-	-	28,147,595	28,147,595	28,147,595

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2012

11. Valoarea justă a instrumentelor financiare (continuare)

Ierarhia valorii juste a instrumentelor financiare

În tabelul de mai jos sunt prezentate instrumentele financiare evaluate la valoarea justă, ulterior recunoașterii inițiale, grupate în cadrul nivelelor 1-3 în dependență de metoda de evaluare utilizată.

31 decembrie 2012	Nivelul 1	Nivelul 2	Nivelul 3	Total
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Aur monetar	47,593	-	-	47,593
Valori mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere	11,847,622	-	-	11,847,622
Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova	-	2,075,425	-	2,075,425
Total	11,895,215	2,075,425	-	13,970,640

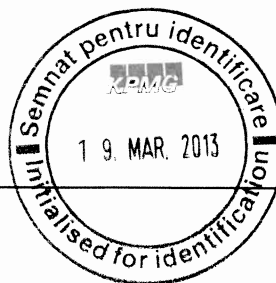
31 decembrie 2011

Aur monetar	4,094	-	-	4,094
Valori mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere	10,931,404	-	-	10,931,404
Valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova	-	2,245,615	-	2,245,615
Total	10,935,498	2,245,615	-	13,181,113

Metodele și tehnicile de evaluare utilizate în scopul evaluării la valoarea justă au rămas aceleași comparativ cu perioada precedentă de raportare și nu au fost efectuate reclasificări ale instrumentelor financiare între nivelele ierarhiei valorii juste.

Conducerea Băncii, în urma analizelor făcute, consideră că datorită termenului scurt al plasamentelor în bănci, scopului și naturii specifice al creditelor acordate și creanțelor, precum și al lipsei pieței active pentru Cota Republicii Moldova la FMI, care nu sunt înregistrate la valoarea justă în Situațiile financiare, valoarea justă a acestora nu este semnificativ diferită de valoarea cu care sunt înregistrate în Bilanțul contabil.

De asemenea, conducerea consideră că valorile la care sunt înregistrate obligațiunile Băncii în Bilanțul contabil aproximează valoarea justă a acestora datorită termenului scurt pentru care sunt plasate sau datorită tipului de tranzacții specifice unei bănci centrale și pentru care nu există o piață distinctă sau modele de evaluare care să estimeze credibil valoarea justă.

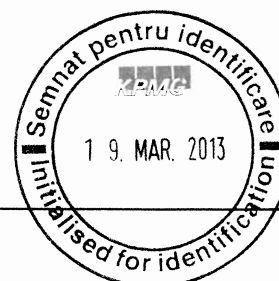

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2012

12. Active nemateriale și materiale pe termen lung

	Clădiri	Echipamente	Active materiale pe termen lung în curs de execuție	Active nemateriale	Active nemateriale în curs de execuție	Total
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Cost						
La 1 ianuarie 2012	36,420	77,985	80	28,154	7,524	150,163
Intrări	-	1,866	4,831	3,249	2,888	12,834
Transferuri	-	80	(80)	7,549	(7,549)	-
Ieșiri	-	(2,791)	-	(893)	-	(3,684)
La 31 decembrie 2012	36,420	77,140	4,831	38,059	2,863	159,313
Amortizarea acumulată						
La 1 ianuarie 2012	23,320	72,402	-	25,960	-	121,682
Amortizarea calculată	982	2,513	-	2,068	-	5,563
Ieșiri	-	(2,783)	-	(893)	-	(3,676)
La 31 decembrie 2012	24,302	72,132	-	27,135	-	123,569
Valoarea de bilanț						
La 1 ianuarie 2012	13,100	5,583	80	2,194	7,524	28,481
La 31 decembrie 2012	12,118	5,008	4,831	10,924	2,863	35,744

	Clădiri	Echipamente	Active materiale pe termen lung în curs de execuție	Active nemateriale	Active nemateriale în curs de execuție	Total
	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI	MII LEI
Cost						
La 1 ianuarie 2011	36,420	78,195	-	27,206	-	141,821
Intrări	-	3,291	80	948	7,524	11,843
Transferuri	-	41	-	-	-	41
Ieșiri	-	(3,542)	-	-	-	(3,542)
La 31 decembrie 2011	36,420	77,985	80	28,154	7,524	150,163
Amortizarea acumulată						
La 1 ianuarie 2011	22,336	73,868	-	23,975	-	120,179
Amortizarea calculată	984	2,061	-	1,985	-	5,030
Ieșiri	-	(3,527)	-	-	-	(3,527)
La 31 decembrie 2011	23,320	72,402	-	25,960	-	121,682
Valoarea de bilanț						
La 1 ianuarie 2011	14,084	4,327	-	3,231	-	21,642
La 31 decembrie 2011	13,100	5,583	80	2,194	7,524	28,481

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2012

13. Alte active

	31 decembrie 2012	31 decembrie 2011
	MII LEI	MII LEI
Cheltuieli în avans	970	456
Alte creanțe	1,572	1,647
Stocuri	1,015	1,433
Mărfuri și materiale în gestiune	1,126	1,134
Subtotal	4,683	4,670
Minus: Provizioane pentru stocurile cu rulaj lent și creanțe îndoielnice	(60)	(61)
	4,623	4,609

Mișcarea provizionului pentru stocurile cu rulaj lent și creanțe îndoielnice pe parcursul anului este precum urmează:

	2012	2011
	MII LEI	MII LEI
La 1 ianuarie	61	60
Majorări pe parcursul anului	-	1
Diminuări pe parcursul anului	(1)	-
La 31 decembrie	60	61

14. Monedă națională în circulație

	31 decembrie 2012	31 decembrie 2011
	MII LEI	MII LEI
Bancnote	14,468,103	11,937,797
Monede metalice divizionare	82,187	75,564
Monede comemorative	3,924	3,309
	14,554,214	12,016,670

15. Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova

	31 decembrie 2012	31 decembrie 2011
	MII LEI	MII LEI
Depozite la vedere ale Ministerului Finanțelor	1,800,111	1,708,380
Depozite la termen ale Ministerului Finanțelor	-	40,198
Disponibilități în valută străină ale Ministerului Finanțelor	82,855	174,188
Alte disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova	12,068	40,847
	1,895,034	1,963,613

15. Disponibilități ale Guvernului Republicii Moldova (continuare)

Pentru soldul depozitelor la vedere ale Ministerului Finanțelor, Banca plătește o dobândă reieșind din rata medie ponderată a dobânzii pe sistemul bancar, disponibilă pentru ultimele trei luni, la depozitele atrase la vedere de la persoanele juridice cu dobândă în lei moldovenești. Rata medie ponderată la depozitele la vedere de la Ministerul Finanțelor în sold la 31 decembrie 2012 a constituit 2.05% (la 31 decembrie 2011: 0.81%).

Pentru depozitele la termen acceptate de la Ministerul Finanțelor, Banca plătește o dobândă reieșind din rata de bază aplicată la principalele operațiuni de politică monetară pe termen scurt, variabilă pe durata contractului de depozit, indiferent de termenul de depozitare.

16. Disponibilități ale băncilor

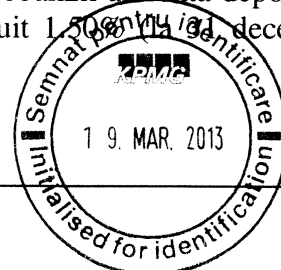
	31 decembrie 2012	31 decembrie 2011
	MII LEI	MII LEI
Disponibilități ale băncilor, inclusiv rezervele obligatorii	5,362,943	4,393,456
Depozite în monedă națională ale băncilor licențiate	613,101	746,266
	5,976,044	5,139,722

Disponibilități ale băncilor, inclusiv rezervele obligatorii, reprezintă mijloacele din conturile Loro ale băncilor rezidente, băncilor rezidente în proces de lichidare și băncilor rezidente în proces de insolvabilitate, precum și rezervele obligatorii ale băncilor la Bancă în lei moldovenești, dolari SUA și Euro.

Conform cerințelor regimului rezervelor obligatorii stabilit de Bancă, la situația din 31 decembrie 2012 băncile sunt obligate să mențină rezerve obligatorii în lei moldovenești și valute străine (dolari SUA și Euro) la nivel de 14% (la 31 decembrie 2011: 14%) din baza de calcul, reprezentată din mijloacele atrase de bănci în valutele respective. Rezervele obligatorii în lei moldovenești se mențin de bănci în conturile Loro la Bancă în mediu pe perioada de menținere, sau în contul rezervelor obligatorii al băncii în monedă națională la Bancă, iar rezervele obligatorii în valută străină se reflectă în registrele contabile ale Băncii în contul rezervelor obligatorii în valută străină și sunt localizate în conturile Nostro ale Băncii în băncile din străinătate.

În baza art. 17 din *Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei*, rezervele obligatorii ce depășesc 5 la sută de la mijloacele atrase sunt remunerate de către Bancă, pentru rezervele obligatorii în lei moldovenești aplicând rata medie la depozitele overnight a Băncii calculată pentru luna respectivă, iar pentru rezervele obligatorii în valute străine (dolari SUA și Euro) – rata medie la depozitele la vedere cu dobândă atrase de bănci în valută străină, calculată lunar de Bancă în baza rapoartelor lunare privind rata medie la depozitele atrase de bănci.

Depozite în monedă națională ale băncilor licențiate reprezintă depozitele overnight ale băncilor plasate la Bancă și dobânda calculată pentru aceste depozite. Rata dobânzii aferentă depozitelor overnight ale băncilor la situația din 31 decembrie 2012 a constituit 1.50% (la 31 decembrie 2011: 6.5%).

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2012

17. Certificate emise de Banca Națională a Moldovei

	31 decembrie 2012	31 decembrie 2011
	MII LEI	MII LEI
Certificate emise de Bancă la preț de vânzare	3,737,471	2,903,350
Scont amortizat la certificatele emise de Bancă	3,914	4,682
	3,741,385	2,908,032

Certificatele Băncii, reprezintă valori mobiliare vândute băncilor licențiate prin intermediul licitațiilor în scopul absorbției excesului de lichiditate de pe piața monetară. Acestea sunt emise cu scont și răscumpărate la scadență la valoarea nominală. Pe parcursul anului 2012, certificatele Băncii au fost emise preponderent cu scadența de 14 zile.

Rata medie ponderată a dobânzii la certificatele Băncii aflate în circulație la 31 decembrie 2012 a constituit 4.50% (la 31 decembrie 2011: 9.50%).

18. Alte obligațiuni

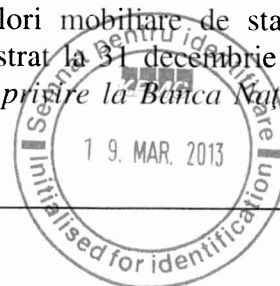
	31 decembrie 2012	31 decembrie 2011
	MII LEI	MII LEI
Obligațiuni față de Bugetul de Stat cu privire la distribuirea profitului	113,549	35,460
Obligațiuni față de alte entități	49,788	18,803
Obligațiuni față de personal	8,411	7,662
Alte obligațiuni	4,067	2,086
	175,815	64,011

19. Capital și rezerve

La data de 26 iunie 2012, conform *Legii pentru modificarea Legii bugetului de stat pe anul 2012*, nr. 119 din 24.05.2012, capitalul autorizat al Băncii a fost majorat cu 41,094 mii lei – sumă echivalentă valorii lingourilor de aur transmise din Fondul de stat de metale prețioase și pietre prețioase. Astfel, la situația din 31 decembrie 2012, capitalul autorizat al Băncii Naționale a Moldovei constituie suma de 330,017 mii lei.

Valoarea aurului a fost determinată conform normei legale și anume reieșind din cantitatea aurului de 67,063.47 grame transmis Băncii Naționale și prețul de 614.8077 lei pentru un gram de aur, stabilit de Banca Națională a Moldovei pentru data de 26 iunie 2012, excluzând suma de 136,614.91 lei, achitată de Banca Națională în scopul aducerii aurului în starea ce ar corespunde cerințelor stabilite pentru a putea fi tranzacționat pe piața internațională (London Bullion Market Association).

Pe parcursul anului 2012 Ministerul Finanțelor nu a emis valori mobiliare de stat pentru acoperirea soldului debitor al fondului general de rezervă înregistrat la 31 decembrie 2011 în mărime de 709,949 mii lei, în condițiile prevăzute de *Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei*.

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2012

19. Capital și rezerve (continuare)

La 31 decembrie 2012 soldul debitor al fondului general de rezervă s-a diminuat cu 113,549 mii lei în rezultatul înregistrării profitului disponibil pentru distribuire în mărime de 227,098 mii lei, și respectiv utilizării acestuia în mărime de 50% conform *Legii cu privire la Banca Națională a Moldovei* pentru majorarea capitalului statutar. Astfel, soldul debitor al fondului general de rezervă la 31 decembrie 2012 a constituit 596,400 mii lei. Considerând obiectivul fundamental și atribuțiile de bază ale Băncii, descrise în Nota 1, fondul general de rezervă negativ înregistrat la situația din 31 decembrie 2012 în valoare de 596,400 mii lei, nu poate afecta principiul continuității activității Băncii, precum și capacitatea de funcționare a acesteia.

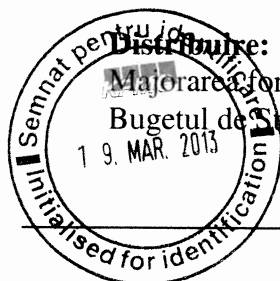
Totodată, la situația din 31 decembrie 2012, Capitalul și Rezervele Băncii au înregistrat un nivel pozitiv în mărime totală de 780,670 mii lei, fiind în creștere față de 31 decembrie 2011 în condițiile înregistrării veniturilor nerealizate din diferențe de curs de la reevaluarea stocurilor valutare în mărime de 714,819 mii lei și de la reevaluarea valorilor mobiliare investiționale în mărime de 131,191 mii lei, care au fost transferate în conturile corespunzătoare de rezervă.

Alte rezerve cuprind rezerva veniturilor din reevaluarea valorilor mobiliare de stat care a constatat un rezultat total pozitiv în mărime de 138 mii lei și diferențe pozitive din reevaluarea aurului monetar în sumă de 2,030 mii lei, și respectiv au generat majorarea altor rezerve ale Băncii cu suma de 2,168 mii lei (la 31 decembrie 2011: 1,898 mii lei).

În anul 2011 Banca a inițiat ajustarea cadrului legal pentru aplicarea celor mai bune practici în domeniul asigurării suficienței capitalului unei bănci centrale. În rezultat, a fost elaborat proiectul legii privind modificarea *Legii cu privire la Banca Națională a Moldovei*, inclusiv modificarea art. 19 și 20. Propunerile includ modificarea procedurii de acoperire a soldului debitor al Fondului general de rezervă și a procedurii de distribuire a profitului disponibil (Banca va efectua transferuri, aferente profitului disponibil pentru distribuire, la bugetul de stat decât după ce capitalul Băncii va atinge nivelul de suficiență stabilit în lege - 10% din obligațiunile monetare). Parlamentul Republicii Moldova a aprobat în prima lectură proiectul de lege.

20. Determinarea profitului disponibil pentru distribuire

	31 decembrie 2012	31 decembrie 2011
	MII LEI	MII LEI
Profit /(pierdere) net(ă)	1,073,108	(708,272)
Defalcarea veniturilor nerealizate din diferențe de curs de la reevaluarea valorilor mobiliare investiționale	(131,191)	(75,753)
(Defalcarea) /acoperirea (veniturilor) /pierderilor nerealizate din diferențe de curs de la reevaluarea stocurilor valutare	(714,819)	854,945
Profit disponibil pentru distribuire	227,098	70,920
Distribuție:		
Majorarea Fondului general de rezervă	(113,549)	(35,460)
Bugetul de Stat	(113,549)	(35,460)

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2012

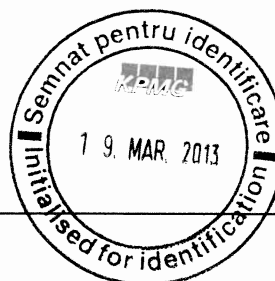
20. Determinarea profitului disponibil pentru distribuire (continuare)

În cursul anului Banca a înregistrat profit net în mărime de 1,073,108 mii lei. În rezultatul aplicării prevederilor corespunzătoare ale *Legii cu privire la Banca Națională a Moldovei* profitul disponibil pentru distribuire a constituit 227,098 mii lei.

21. Venituri din dobânzi

	2012	2011
	MII LEI	MII LEI
Venituri din dobânzi la plasamente pe termen scurt		
Dobânzi la depozite la termen în bănci străine	32,333	36,717
Dobânzi la depozite plasate overnight	1,804	5,186
Dobânzi la disponibilități	2,763	2,203
	36,900	44,106
Venituri din dobânzi la valori mobiliare		
Dobânzi la valori mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă	142,614	186,190
Dobânzi la valori mobiliare în valută străină păstrate până la scadență	102,004	2,234
Amortizarea scontului la valori mobiliare emise de Guvernul Republicii Moldova	136,792	218,764
	381,410	407,188
Venituri din dobânzi la creditele acordate și REPO		
Dobânzi la creditele acordate băncilor	950	16,105
Dobânzi la creditele acordate salariaților	99	95
Dobânzi la operațiunile REPO de cumpărare	82	-
	1,131	16,200
	419,441	467,494

Rata medie a dobânzii la valorile mobiliare de stat deținute în portofoliul Băncii pe parcursul anului 2012 a constituit 6.56% (rata medie a dobânzii pe parcursul anului 2011: 9.73%).

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2012

22. Cheltuieli cu dobânzi

	2012	2011
	MII LEI	MII LEI
Cheltuieli cu dobânzi la creditele primite		
Dobânzi la creditele primite de la Fondul Monetar Internațional	24,505	15,651
	24,505	15,651
Cheltuieli cu dobânzi aferente disponibilităților		
Dobânzi aferente rezervelor obligatorii	37,793	67,430
Dobânzi aferente depozitelor acceptate de la bănci	5,197	13,426
Dobânzi la depozitele acceptate de la Ministerul Finanțelor	17,709	25,747
Dobânzi aferente operațiunilor Forward	302	1,704
	61,001	108,307
Cheltuieli cu dobânzi aferente operațiunilor cu valori mobiliare și REPO		
Amortizarea scontului la certificatele Băncii Naționale a Moldovei	193,169	274,857
	193,169	274,857
	278,675	398,815

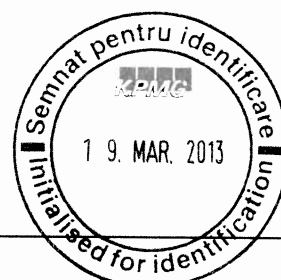
Soldul mediu zilnic al certificatelor Băncii pe parcursul anului 2012 a constituit 3,752 milioane lei (anul 2011: 3,233 milioane lei). Rata medie a dobânzii la certificatele Băncii plasate pe parcursul anului 2012 a constituit 5.05% (anul 2011: 8.54%).

23. Venituri /(pierderi) din tranzacții și diferențe de curs valutar

	2012	2011
	MII LEI	MII LEI
Venituri nete realizate din operațiuni de schimb valutar	145,603	50,495
Venituri /(pierderi) nete nerealizate din operațiuni de schimb valutar	714,819	(854,945)
	860,422	(804,450)

Veniturile realizate apar la vânzarea valutei străine și reprezintă diferența pozitivă dintre cursul de vânzare și costul stocului valutei respective (sau cursul mediu al valutei cumpărate) multiplicată la volumul vânzărilor.

Pe parcursul anului 2012 veniturile obținute au fost generate în special de diferența pozitivă dintre cursul de vânzare și costul stocului valutilor și în urma operațiunilor de convertire (arbitraj valutar).

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2012

24. Venituri din reevaluarea valorilor mobiliare

	2012	2011
	MII LEI	MII LEI
Venituri nete realizate din valori mobiliare evaluate la valoarea justă	19,898	18,392
Venituri nete nerealizate din reevaluarea valorilor mobiliare în valută străină evaluate la valoarea justă în sold la sfârșitul anului	131,191	75,753
	151,089	94,145

25. Alte venituri

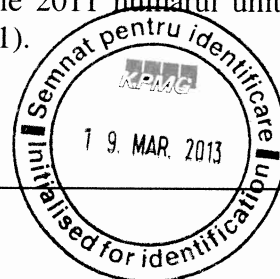
	2012	2011
	MII LEI	MII LEI
Venituri aferente serviciilor de decontare în Sistemul Automatizat de Plăți Interbancare	12,488	12,198
Venituri aferente operațiunilor cu numerar	11,937	9,456
Venituri din vânzarea monedelor comemorative și jubiliare	10,743	5,454
Alte venituri	5,459	4,772
	40,627	31,880

26. Cheltuieli operaționale

	2012	2011
	MII LEI	MII LEI
Cheltuieli cu personalul	59,068	55,079
Cheltuieli aferente monedei naționale	22,669	10,243
Cheltuieli cu servicii informaționale, consultanță și audit	12,735	12,026
Cheltuieli cu taxe și comisioane	7,292	5,062
Cheltuieli privind amortizarea activelor nemateriale și materiale pe termen lung	5,563	5,030
Cheltuieli pentru întreținerea clădirilor, transportului și echipamentului	7,759	6,921
Alte cheltuieli operaționale	4,710	4,165
	119,796	98,526

Cheltuielile cu personalul includ și contribuțiile obligatorii de asigurare socială de stat în mărime de 10,458 mii lei și primele de asigurare obligatorie de asistență medicală în mărime de 1,568 mii lei (la 31 decembrie 2011: 9,732 mii lei și 1,458 mii lei respectiv).

La 31 decembrie 2012 numărul unităților de personal, inclusiv locurile vacante, a constituit 466 unități, dintre care persoane angajate - 456 (la 31 decembrie 2011 numărul unităților de personal a constituit 469 unități, dintre care persoane angajate - 461).

BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2012

27. Părți afiliate

Pentru anul 2012 cheltuielile de remunerare aferente conducerii Băncii, inclusiv conducătorilor de nivel mediu au constituit 6,635 mii lei (pentru anul 2011: 5,576 mii lei).

Pentru anul 2012 cheltuielile cu contribuțiile obligatorii de asigurare socială de stat și primele de asigurare obligatorie de asistență medicală aferente conducerii Băncii, inclusiv conducătorilor de nivel mediu au constituit 1,512 mii lei și 223 mii lei respectiv (pentru anul 2011: 1,263 mii lei și 187 mii lei respectiv).

Banca acordă credite angajaților săi. Prezentarea în continuare reprezintă mișcarea creditelor acordate și soldul la credite acordate conducerii Băncii, inclusiv conducătorilor de nivel mediu:

	Sold la 1 ianuarie MII LEI	Credite acordate MII LEI	Transferuri MII LEI	Rambursări MII LEI	Sold la 31 decembrie MII LEI
2011	4,793	840	123	(602)	5,154
2012	5,154	460	245	(830)	5,029

Creditele sunt acordate persoanelor de conducere la rate ale dobânzii aplicate pentru toți salariații în condițiile prevăzute de actele normative interne ale Băncii. Aceste credite sunt asigurate prin gajul depus de fiecare persoană beneficiară, care la situația din 31 decembrie 2012 a înregistrat suma de 7,243 mii lei (la 31 decembrie 2011: 6,628 mii lei).

La data de 31 decembrie 2012 aceste credite erau clasificate în categoria creditelor standard și drept urmare nu este necesară constituirea de reduceri pentru pierderi din deprecierea acestora.

Luând în considerație prevederile art. 1 al *Legii cu privire la Banca Națională a Moldovei*, care stipulează expres că Banca este o persoană juridică publică autonomă responsabilă față de Parlament, Guvernul și alte entități afiliate Guvernului nu sunt considerate a fi părți afiliate ale Băncii.

28. Angajamente și contingente

Cambii emise

La 31 decembrie 2012 valoarea cambiei emisă de către Bancă în favoarea Fondului Monetar Internațional pentru asigurarea creditelor primite în cadrul Angajamentelor EFF a constituit 2,764,758 mii lei (la 31 decembrie 2011: 1,438,901 mii lei).

La 11 mai 2012 Parlamentul a adoptat *Legea cu privire la majorarea sumei de subscripție a Republicii Moldova la Fondul Monetar Internațional* prin care a fost aprobată majorarea sumei de subscripție a Republicii Moldova la Fondul Monetar Internațional de la 123,2 milioane XDR până la 172,5 milioane XDR. Obligațiile și întreprinderea măsurilor necesare pentru a asigura majorarea sumei de subscripție a Republicii Moldova la Fondul Monetar Internațional sunt asumate de Banca Națională a Moldovei, în calitate sa de agent al Republicii Moldova.

28. Angajamente și contingențe (continuare)

Cambii emise (continuare)

La situația din 31 decembrie 2012, decizia de majorare a cotei Republicii Moldova nu a intrat în vigoare, fiind condiționată de neîntrunirea tuturor condițiilor necesare pentru intrarea în vigoare a Deciziei respective a Fondului Monetar Internațional.

Angajamente de creditare

La situația din 31 decembrie 2012 nu exista nici un angajament condițional cu caracter creditor (la situația din 31 decembrie 2011 angajamentele condiționale cu caracter creditor constituiau suma de 5,500 mii lei).

La 31 decembrie 2012 (precum și la situația din 31 decembrie 2011) nu exista nici o datorie cu termen de prescripție expirat.

Angajamente de capital

La 31 decembrie 2012, în conformitate cu contractele încheiate, Banca era angajată să onoreze pe parcursul anilor viitori obligațiile financiare aferente achitării plăților în sumă de circa 1,220 mii EUR sau circa 19,514 mii lei, pentru achiziționarea lucrărilor și serviciilor de dezvoltare a soluției informatice SIRBNM, pentru achiziționarea serviciilor de consultanță în cadrul proiectului de transformare a proceselor de activitate și modernizare a sistemului informatic bancar și pentru alte dezvoltări ale sistemului informațional (la 31 decembrie 2011: circa 191 mii EUR sau circa 2,879 mii lei).

Litigii și contingențe

La 31 decembrie 2012 Banca a fost implicată în 9 litigii intentate împotriva ei, în cazul cărora nu au fost înaintate careva pretenții pecuniare.

La situația din 31 decembrie 2012 (precum și la situația din 31 decembrie 2011) Banca nu a înregistrat provizioane pentru litigii, deoarece nu consideră că există dovezi suficiente de eventuale ieșiri viitoare de fluxuri economice aferente acestora.

29. Evenimente ulterioare

Evenimente ulterioare semnificative nu au avut loc după data bilanțului contabil.

